

ยุวพุทธิกสมาคมชลบุรี
ในพระสังฆราชูปถัมภ์
พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ
ในการพระราชทานเพลิงศพ

พระราชรัชมงคลเมธี (เจียร เขมาจาโร)

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม
๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑

ข้างเจดีย์

ทิดยิ่ง

อธึก สวัสดีมงคล

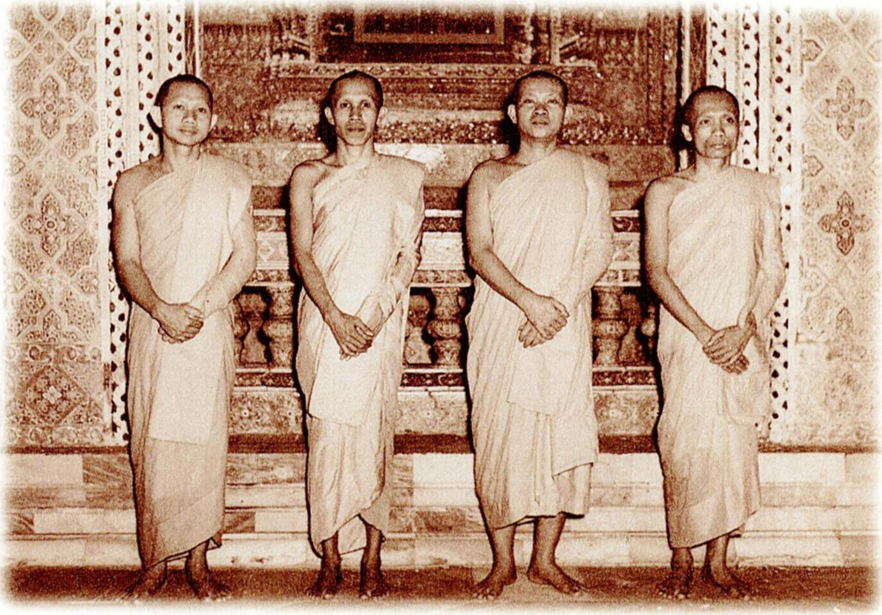

พระราชรัชมงคลเมธี

(เจียร เขมาจาโร)

ชาตะ ๒๑ เมษายน ๒๔๖๒

มรณภาพ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๑

สัทธิวิหาริกท่านเจ้าคุณพระอุปัชฌายะ
พระศาสนโสภณ (วาสน) วัดราชบพิธ เหลือ
อยู่เพียงเท่านี้. ได้จัดการให้ถ่ายภาพไว้เป็นที่
ระลึก. ต่อข้างหน้าบอกไม่ได้ว่าทั้ง ๔ นี้จะตลอด
รอดฝั่งไปได้สักแค่ไหน.

เจริญ.

คืนวันที่ ๒๐ ต.ค. ๒๕๐๐
เวลา ๓ ทุ่ม.

อายุเป็นเพียงตัวเลข

ผู้เขียน เกิดวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ พอจำความได้ ก็ปรากฏว่า ติดตามพระไปอยู่วัดเสียแล้ว เพราะวัดใกล้ มีหลวงลุง หลวงตา หลวงพี่ อยู่หลายองค์ พอรู้เรื่องได้หัดเรียนหนังสือ พออ่านได้ด้วย พอทางการเปิดโรงเรียนประชาบาลขึ้นในท้องถิ่น ในวัดนั้น ก็ได้เป็นนักเรียนชั้น ป. ๑ ทีเดียว ต่อเมื่อย้อนคิดได้ก็รู้ว่า ผู้เขียนเป็นลูกชาวนา ยากจนเหลือเกินเท่านั้น.

อายุ ๑๙ ปี จบประถมแล้ว ได้มีปัญหาเรียนต่อมัธยมไม่ได้ เพราะเจ้าให้บวชเณร เอาบุญกับบวช บวชเณรได้ ๑ พรรษา สมเด็จพระสังฆราช ครั้งมหาเถระครั้งยังเป็นพระศรีวิชัยธรรมมุนี พาผู้เขียนมาอยู่ด้วย ที่วัดราชบพิธ ในยุคที่สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ชช. ครองวัด.

อายุ ๒๑ ปี อุปสมบทเป็นศิษย์ในพระอุปัชฌาย์ สำหรับเรียนนักธรรม ทั้งโดยโลกเองเอง ได้เป็นโดดเด่นหลาย สอบได้ น.ธ. โท ตอนอายุ ๒๑ ได้มหา ๓ ประโยค อายุ ๒๗ ได้เปรียญ ประโยค ๕

อายุ ๓๑ ได้เป็น พระศรีวิชัยธรรมมุนี เพราะได้รับพระราชทานประกาศในสัญญาบัตร

อายุ ๔๑ เข้าโรงพยาบาล ครั้งแรก นาน ๑ เดือน อายุ ๔๖ สอบนักธรรมเอกได้ เพราะสิ้นคู่แข่งสุดแต่ดี อายุ ๕๖ เลื่อนเป็น พระราชาคณะ ที่ พระมหาคณิศร ผู้ติดตามสมเด็จพระสังฆราช

อายุ ๕๘ หมากัดครั้งที่ ๒ ลูกศิษย์เขาเลี้ยงไว้นั่น หมาที่ซื้อไว้ เลี้ยงเอง ถูกกัด รอยเป็นเล็กๆ เลือดๆ

[illegible]

ประวัติโดยสังเขป

พระราชรัชมงคลเมธี (เจียร เขมาจาโร)

✿✿✿✿✿

นามเดิม **เจียร** ***นามสกุล*** **จันทรมณี**

บิดาชื่อ **นายอ่วม จันทรมณี**

มารดาชื่อ **นางจ่าย จันทรมณี**

เกิดเมื่อ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ น.
ตรงกับวันจันทร์ แรม ๗ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะแม
ณ บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง
จังหวัดอ่างทอง
มีพี่ ๑ น้อง ๑ พี่สาวชื่อ **จุย** น้องชายชื่อ **จวน**

บรรพชาเมื่อ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ขณะอายุได้
๑๔ ปี ณ อุโบสถวัดศีลขันธาราม ตำบลบางแก้ว
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
โดยมี **พระวินัยมุนี** (แปลก วุฑฺฒิญาโณ)
วัดราชบพิธ เป็นพระอุปัชฌาย์

และได้ติดตามพระอาจารย์มาอยู่ ณ

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖

อุปสมบทเมื่อ วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๒

ณ พระอุโบสถวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

โดยมี **พระศาสนโศภน (ภา ภาณโก)**

(เจ้าอาวาสวัดราชบพิธ ยุคที่ ๓ ดำรงสมณศักดิ์ ที่พระธรรมปาโมกข์) เป็นพระอุปัชฌาย์

สมเด็จพระสังฆราช (วาสน์ วาสนมหาเถระ) (ดำรงสมณศักดิ์ที่พระจุลคณิศร) เป็นพระกรรมวาจาจารย์

วิทยฐานะ นักธรรมชั้นเอก, เปรียญธรรม ๔ ประโยค

สมณศักดิ์ ๕ ธันวาคม ๒๔๙๙ เป็น **พระครูวิจิตรธรรมคุณ**

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นพิเศษ

๕ ธันวาคม ๒๕๑๗ เป็น **พระมหาคณิศร**

พระราชาคณะปลัดขวา ใน เจ้าพระคุณ

สมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ)

๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๙ เป็น พระราชาคณะชั้นราชที่ **พระราชรัชมงคลเมธี** ในพระราชพิธีกาญจนาภิเษก

ตำแหน่งทางคณะสงฆ์

- เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
- เป็นเลขานุการเจ้าคณะธรรมยุตผู้ช่วยภาค

- เป็นเลขานุการสังฆมนตรีว่าการ
  องค์การสาธารณูปการ
- เป็นกรรมการสนามหลวง แผนกธรรม
- เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม
  ประจำสำนักเรียนวัดราชบพิธ
- เป็นพระอุปัชฌาย์วิสามัญ
- โปรดให้เป็นเจ้าคณะใน วัดราชบพิธฯ
- โปรดให้เป็นพระอุปัชฌาย์แทนพระองค์
  ณ วัดแสงธรรมสุทธาราม นครสวรรค์

มรณภาพ

วันอังคารที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑ เวลา ๑๘.๐๐ น. ด้วยโรคระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว ณ โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร

ผลงานนิพนธ์

- ภาษาวัด
- โครงกลอนเบ็ดเตล็ด
- บทความ/เรื่องสั้น

(แบบ ก.)

หมายรับสั่งที่ ๗๗๘๖ **สำนักพระราชวัง**

22 เมษายน 2541

พระราชรัชมงคลเมธี (เจียร เขมาจาโร) อายุ 79 พรรษา 59 ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ถึงมรณภาพด้วยโรคชรา ณ โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร เมื่อวันอังคารที่ 21 เมษายน 2541 เวลา 18.00 น.

วันพุธที่ 22 เมษายน 2541 เวลา 17.00 น. ขอรับพระราชทานน้ำหลวงสรงศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ ณ อาคารภุชงค์ประทานวิทยาสิทธิ์ 3 วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม กรุงเทพมหานคร

ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานหีบทองทึบประกอบศพ และพระราชทานพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมเวลากลางคืน กำหนด 3 คืน.

ประณมรัตน์/พิมพ์/ ๔ พ.ค. /ทวน.

วัน	**หน้าที่** พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระราชรัชมงคลเมธี (เจียร เขมาจาโร) เพื่อทราบ
	เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

(แบบ ข.)

หมายรับสั่งที่ ๑๐๒๑๘

สำนักพระราชวัง

๒๖ พฤษภาคม 2541

ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ในการพระราชทานเพลิงศพ พระราชรัชมงคลเมธี (เจียร เขมาจาโร) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร

<u>วันอังคารที่ 9 มิถุนายน 2541</u> เวลา 19.30 น. พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม

<u>วันพุธที่ 10 มิถุนายน 2541</u> เวลา 10.00 น. บำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานในการออกเมรุ ณ อาคารภูมิพลประทานวิทยาสิทธิ์ 3 วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม พระสงฆ์ 10 รูปสวดพระพุทธมนต์ จบ มีพระธรรมเทศนากัณฑ์ 1 แล้วพระสงฆ์ทั้งนั้นถวายพรพระ รับพระราชทานฉัน

เวลา 15.00 น. พระสงฆ์ 10 รูปบังสุกุล เชิญหีบศพขึ้นรถวอประเทียบจากวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ไปยังเมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม หยุดรถเชิญหีบศพเวียนเมรุ แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

เวลา 17.00 น. พระราชทานผ้าไตร 5 ไตรทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุล แล้วพระราชทานเพลิง

<u>วันพฤหัสบดีที่ 11 มิถุนายน 2541</u> เวลา 07.00 น. พระราชทานผ้าไตร และภัตตาหารสามหาบในการเก็บอัฐิ.

(ลายมือชื่อ)

ประณมรัตน์/พิมพ์/ ๖๕๔ /ทาน.

วัน	หน้าที่
	พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระราชรัชมงคลเมธี (เจียร เขมาจาโร)
	เพื่อทราบ
	เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ
	เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

(ลายมือชื่อ)

ผู้รับรับสั่ง

คำปรารภ

การมรณภาพของท่านเจ้าคุณพระราชรัชมงคลเมธี วัดราชบพิธ นอกจากจะยังความเศร้าโศก เสียใจแก่บรรดาศิษยานุศิษย์ ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ตลอดจนสาธุชนทั่วไปแล้ว คณะกรรมการยุวพุทธิกสมาคมชลบุรีต่างก็มีความเศร้าโศก เสียใจ อาลัยในการจากไปของท่านเจ้าคุณพระราชรัชมงคลเมธีเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากท่านเจ้าคุณพระราชรัชมงคลเมธีได้เป็นผู้ช่วยเหลือ เกื้อกูล สนับสนุน งานของยุวพุทธิกสมาคมชลบุรีตลอดมา ทั้งด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ โดยเฉพาะท่านยังได้มอบข้อเขียนในคอลัมน์ **"ภาษาวัด"** ในนามของ **"เขมาจาระ"** ตีพิมพ์ในวารสาร **"สามมุข"** ของยุวพุทธิกสมาคมชลบุรีเป็นประจำ ทำให้วารสารสามมุขมีสีสัน เพิ่มคุณค่าเป็นที่เรียกหาของผู้อ่านเป็นจำนวนมาก ทำให้วารสารสามมุขมีคุณค่ามากกว่าที่จะเป็น

ในงานพระราชทานเพลิงศพท่านเจ้าคุณพระราชรัชมงคลเมธีในครั้งนี้ ยุวพุทธิกสมาคมชลบุรี จึงเห็นสมควรนำข้อเขียนของ นายอธึก สวัสดีมงคล อดีตนายกยุวพุทธิกสมาคมชลบุรีในเรื่อง **"ข้างเจดีย์"** ในนามของ **"ทิดยิ่ง"** มาจัดพิมพ์เป็น **"เจติยานุสรณ์"** เพื่อสืบสานเจตนารมณ์ของ นายอธึก สวัสดีมงคล และเพื่อเป็นเครื่องบูชาพระคุณของท่านเจ้าคุณพระราชรัชมงคลเมธี แทน นายอธึก สวัสดีมงคล ซึ่งได้ให้ความเคารพนับถือเลื่อมใสในจริยาวัตรของท่านเจ้าคุณยิ่งนัก

ขออำนาจกุศลบุญราศีที่เกิดจากธรรมบรรณาการเล่มนี้ จงเป็นส่วนหนึ่งในเนกขัมมบารมี ที่ท่านเจ้าคุณพระราชรัชมงคลเมธีได้บำเพ็ญ สั่งสมมาโดยตลอด เป็นสะพานทอดไปสู่ประตูพระนิพพาน สมเจตนาปณิธานของท่านเจ้าคุณพระราชรัชมงคลเมธีด้วยเทอญฯ

ยุวพุทธิกสมาคมชลบุรี ในพระสังฆราชูปถัมภ์

สารบัญ

คำนำ

หนังสือเรื่อง **“ข้างเจดีย์”** เป็นบทความของนายอธึก สวัสดีมงคล เขียนขึ้นเพื่อสะท้อนภาพของพระสงฆ์ (บางส่วน) ในยุคนั้น โดยสมมุติตนเองเป็น **“ทิดยิ่ง”** และสมมุติพระภิกษุท่านหนึ่งที่ตนเองนับถือมากเป็น **“หลวงตาอิน”**

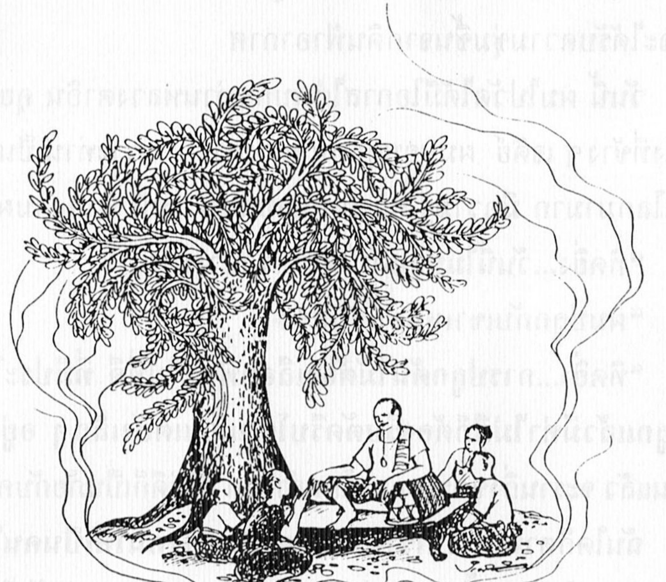
ถ้าจำไม่ผิด **“หลวงตาอิน”** ก็คือ **หลวงพ่อเหมือน** เจ้าอาวาสวัดกำแพง ซึ่งมีฉายาว่า **“อินฺทโชโต”** วัดและบริเวณวัดน่าจะเป็น **วัดเขาบางทราย** เพราะที่นั่นมีต้นไม้หลายชนิด ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง และที่สำคัญข้าง ๆ โบสถ์วัดเขาบางทรายมีเจดีย์อยู่องค์หนึ่งด้วย

ข้างเจดีย์ นอกจากจะสะท้อนภาพของพระสงฆ์ (บางส่วน) ในยุคนั้นแล้ว ยังให้สาระความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งพุทธศานิกชนทุกคนควรเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นายอธึก สวัสดีมงคล ได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๙ หากทราบว่า บทความเรื่อง “ข้างเจดีย์” ได้รวบรวมเป็นรูปเล่มเพื่อรอการจัดพิมพ์ คงจะดีใจ และคงจะดีใจมากยิ่งขึ้น ถ้าทราบว่าผู้อ่านมีความสนใจเนื้อหาสาระของบทความเรื่อง ข้างเจดีย์ เล่มนี้ ที่ท่านได้เพียรพยายามเขียน และกล้าพอที่จะตีพิมพ์ในวารสาร “สามมุข” ของยุวพุทธิกสมาคมชลบุรี

กองบรรณกรวารสาร “สามมุข”

ทิดยิ่ง

ปลูกต้นไม้

ผมชื่อ "ทิดยิ่ง" ครับ ไม่ต้องบอกก็คงทราบว่า ผมได้บวชเรียนแล้ว เพราะคำว่า "ทิด" บ่งอยู่ ผมชอบไปวัดครับ ที่ชอบไปเพราะผมเห็นว่า วัดเป็นสโมสรของชาวบ้าน เป็นที่รวมแห่งศิลปกรรมและวิทยาการต่าง ๆ ไม่ใช่ว่าชอบไปวัดเพราะไปเซ็งลี้กับพระ หรือขอเลขท้ายพระ ขายเลขท้ายกับพระหรอกครับ ผมไปได้ทุกวัดไม่ถือว่าเป็นวัดธรรมยุต มหานิกาย วัดจีน วัดไทย ผมไปได้ทั้งนั้นครับ

วันนี้ (ก.ค. ๒๕๐๓) ผมก็ได้ไปวัดกับเขา วันนี้นอกจากจะเป็นวันเข้าพรรษาแล้ว ยังเป็นวันปลูกต้นไม้ของชาติด้วย คณะรัฐมนตรีมีมติใช้

วันที่ ๕ ธ.ค. อันตรงกับวันพระราชสมภพเป็นวันชาติแทน ๒๔ มิถุนายน และใช้วันเข้าพรรษาเป็นวันปลูกต้นไม้ของชาติแทนวันที่ ๒๔ มิถุนายน เหมาะแท้ ๆ ที่ใช้วันเข้าพรรษาเป็นวันปลูกต้นไม้ เพราะกำลังย่างเข้าฤดูฝน ต้นไม้จะได้รับความชุ่มชื้นจากดินฟ้าอากาศ

วันนี้ ผมไปวัดได้มีโอกาสได้พบกับท่านหลวงตาอิน คุยกับท่านอยู่พักหนึ่งที่ข้าง ๆ เจดีย์ ผมชอบคุยกับหลวงตาอิน เพราะท่านเป็นคนที่มีอายุได้เห็นโลกมามาก มีความรู้ ความเห็นแปลก ๆ วันนี้ ท่านถามผมว่า

"ทิดยิ่ง...วันนี้ไม่ปลูกต้นไม้กับเขาบ้างหรือ?"

"ผมปลูกกับเขาเหมือนกันครับ

"ทิดยิ่ง...การปลูกต้นไม้ต้องเลือกพันธุ์ไม้ที่ดี ที่มีประโยชน์ และเมื่อปลูกแล้วมีท่าไม่ดีก็ต้องรีบตัดรีบโค่นเสียแต่ยังเล็ก ๆ อยู่ ถ้ามันโตใหญ่ขึ้นแล้ว จะรานกิ่งขุดรากถอนโคนลำบาก ดีไม่ดีก็เป็นภัยกับคนปลูกด้วย

ฉันใดก็ตาม การที่เราจะยกย่องปลูกฝังคนให้เป็นคนใหญ่คนโตก็ต้องดูต้องเลือก ดูทั้งความประพฤติและคุณธรรม ท่าชักไม่ดี ชักจะเหลวก็ต้องรีบบั่นทอนไป อย่าปล่อยไว้จนใหญ่โต เพราะใหญ่โตแล้วเดือดร้อนเป็นภัย"

"ครับ ผมรับคำของท่าน"

"ทิดยิ่ง จงจำไว้ว่า ต้นไม้ใหญ่ถ้าอยู่โดดเดี่ยว ถูกลมพายุย่อมพัดหักได้ เพราะไม่มีกำลัง คนเราก็เหมือนกัน จะเป็นใหญ่เป็นโต เป็นคนเดียวไม่ได้ ต้องมีพวกพ้องและบริวาร เพื่อช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ"

"ครับ ผมรับคำของท่าน"

"แต่ไม้ใหญ่ถ้าถูกคนอื่นเขาโค่น เขาตัดตายรู้สึกเป็นของธรรมดา แต่ถ้าไส้เป็นหนอน ตายเพราะหนอนบ่อนไส้ น่าอับอายนักใช่ไหม...? คนเราก็เหมือนกัน"

"ครับ ใช่อย่างใต้เท้าว่าครับ"

"ต้นไม้นอกจากจะให้ดอกให้ผล ให้ใบเป็นประโยชน์แล้ว ถ้าอยู่ริมทางต้นของมันก็เป็นประโยชน์ เป็นร่มให้คนเดินทางได้อาศัยพักร้อน ถ้าอยู่ในป่ารกก็ได้ประโยชน์น้อย คนเราก็เหมือนกัน ถ้าเป็นใหญ่เป็นโตก็ควรจะได้เป็นร่มโพธิ์ ร่มไทรให้เขาได้พักพิงอาศัยบ้าง ความเป็นใหญ่เป็นโตก็เป็นประโยชน์"

"แต่..." ผมขัดขึ้น

"แต่อะไร ทิดยิ่ง" ท่านซักผมทันที

"ผู้ใหญ่ของเราบางคน ก็เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้ความสดชื่นร่มเย็นแก่ผู้เข้าอาศัยพักพิง แต่ผู้ใหญ่บางคนก็เหมือนต้นตำแย ยิ่งเข้าใกล้ยิ่งคัน ยิ่งเข้าใกล้ก็ยิ่งเดือดร้อน ต้องรีบหนีออกมา"

"ทิดยิ่ง..มันเป็นความผิดของคนที่เข้าไปอาศัยพักพิง ไม่เลือกต้นไม้ร่มไม้ที่ดี รู้ว่าตำแย ก็อย่าเข้าไปอาศัยซิ ทนร้อนไปก่อน ไปหาเอาข้างหน้า ผู้ใหญ่ของเราก็เหมือนกัน ใช่จะเป็นผู้หลักได้ทุกคน

แต่อย่างไรก็ตาม ไม้คด ไม้งอ เขานำมาใช้ทำขอ ทำเคียวได้ เหลือจากใช้ทำขอทำเคียวก็ยังใช้ทำเป็นฟืนได้ คนคดคนงอ คนอธรรม ใช้ทำอะไรไม่ได้ อยู่ที่ไหนเดือดร้อนที่นั่น..."

"ครับ"

เย็นวันนั้นผมกลับบ้าน พร้อมทั้งกำไรที่ได้ฟังข้อคิดเห็นท่านหลวงตาอิน ไปวัดดีอย่างนี้แหละครับ ผมจึงชอบไปวัด

วันหลังมีอะไรดีๆ ที่ผมได้จากวัด ผมจะเอามาเล่าให้ฟังใหม่...นะครับ ❒

ข้างเจดีย์

ทิดยิ่ง

หิ่งห้อย

คราวนี้ ผมไม่ต้องบอกก็คงจะทราบกระมังครับว่า ผมคือ "ทิดยิ่ง" ผมมีอะไรดี ๆ ที่ได้มาจากแถวข้าง ๆ เจดีย์มาฝากท่านผู้อ่านอีกแล้วครับ ฟังไหมครับผมจะเล่าให้ฟัง

วันนั้นเป็นวันโกน ผมไปวัด พอดีพบหลวงตาอินท่านกำลังกวาดลานวัดอยู่ สมัยก่อนพอวันโกน พระเณรก็ลงกวาดวัด ทำความสะอาดบริเวณวัด เพราะวันรุ่งขึ้นเป็นวันพระ ทายกทายิกาจะได้มาทำบุญกัน รักษาศีล ฟังเทศน์กัน เรื่องการกวาดลานวัด ทำความสะอาดบริเวณวัดวันโกนก็ดูจะร่อยหรอลงไป เดี๋ยวนี้วันโกนหลายวัดไม่ต้องกวาดลานวัด เพราะไม่มี

ลานวัดจะกวาด มีแต่ห้องแถวเต็มไปหมด วันพระก็ไม่มีการทำบุญให้ทานฟังเทศน์รักษาศีลกินเพลกัน หลวงตาอินท่านเป็นสมภารแบบโบราณที่ไม่ล้าสมัย แต่ก็ไม่เกินสมัย ท่านทันสมัยเสมอ ท่านไม่ถือตัว ไม่ลืมตัว จึงต้องทำหน้าที่กวาดลานวัด ผ่าฟืนหุงข้าวให้โรงครัวเป็นประจำ ลูกวัดจะทำหรือไม่ทำก็ช่าง วันนี้ผมคุยกับท่านหลายเรื่องด้วยกันครับ ตอนหนึ่งท่านบอกผมว่า

"ทิดยิ่ง...เอ๋ย ฉันมันชอบทำตัวเป็นหิ่งห้อย ไม่ชอบเป็นพระจันทร์"

"เอ๊..ทำไมครับใต้เท้า มีแต่คนเขาพูดกันว่าหิ่งห้อยหรือจะสู้พระจันทร์ ใครๆ เขาก็อยากจะเป็นพระจันทร์กันทั้งนั้น ใต้เท้ากลับอยากเป็นหิ่งห้อย เพราะอะไรครับ?" ผมเรียนถามท่าน

"ทิดยิ่ง พระจันทร์ถึงจะมีแสงสว่างไสว ก็ไม่ใช่แสงสว่างของตนเอง เป็นแสงสว่างของดวงอาทิตย์ หิ่งห้อยมันไม่ต้องอาศัยแสงสว่างของใคร ไม่ต้องอาศัยวาสนาบารมีใคร ฉันก็เหมือนกัน แต่ไหนแต่ไรมาไม่ชอบอาศัยบุญบารมีท่านผู้ใหญ่ หรือรับใช้ประจบสอพลอท่านผู้ใหญ่ เมื่อจะใหญ่ทั้งที ก็อยากจะใหญ่ด้วยลำแข้งของตนเอง ไม่ต้องอาศัยวาสนาบารมีคนอื่นเขามาใหญ่มาโต" หลวงตาอินท่านตอบผมอย่างนี้ครับ

ผมจึงเรียนถามท่านต่อไปว่า

"ใหญ่ด้วยลำแข้ง เขาใหญ่กันอย่างไรครับ"

"ใหญ่ด้วยลำแข้ง คือ ใหญ่ด้วยการงานหน้าที่ของตน ใหญ่ด้วยคุณธรรมของตนเอง มีงานสูงก็มีอำนาจสูง ยิ่งสูงด้วยคุณธรรมก็ยิ่งสูงด้วยวาสนาบารมี คนที่จะมีชื่อเสียงกิตติคุณนั้น ไม่ใช่มีได้ด้วยการประจบสอพลอ และก็ชื่อเสียงกิตติคุณนั้นซื้อไม่ได้ด้วยเงิน คนมีเงินใช่จะมีชื่อเสียงกิตติคุณเสมอไป ชื่อเสียงกิตติคุณที่ได้จากการประจบสอพลอหรือได้มาด้วยอำนาจเงินนั้นย่อมไม่จีรังยั่งยืน ไม่เป็นที่เคารพนับถือของนักปราชญ์ ชื่อเสียงกิตติคุณที่แท้จริงนั้นเกิดจากความสามารถที่อยู่บน

รากฐานของคุณธรรม ความสามารถที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานคุณธรรม ไม่ใช่รากฐานของเกียรติยศชื่อเสียง จำไว้เถิดทิดยิ่ง ชื่อเสียงมันคู่กับชื่อเสีย ถ้าเสียตัว ง.เงิน ตัวเดียวก็ใช้ไม่ได้"

"ชื่อเสียงนั้นเกิดจากใครเป็นคนยกย่องครับ" ผมเรียนถามท่านต่อไป

"ก็ต้องผู้รู้ นักปราชญ์เขายกย่องซิ คนจะดีขึ้นให้คนพาลยกย่องมันดีไปไม่ได้หรอก สันดานของคนพาลเห็นคนอื่นทำความดีเป็นความชั่ว และก็ยินดีสนับสนุนคนอื่นให้ทำความชั่วมากกว่าความดี ชื่อเสียงกิตติคุณนั้นถ้าได้รับการยกย่องสรรเสริญจากคนพาลแล้วไม่มีน้ำหนัก.." หลวงตาอินท่านพูดเสริมความข้อแรกของท่าน ผมจึงเรียนถามท่านต่อไปอีกว่า

"นักปกครองต้องมีคุณธรรมอย่างไรบ้างครับ?"

ท่านตอบผมว่า

"ทิดยิ่งเอ๊ย ไม่ยากเลย หลักมีอยู่ง่าย ๆ **เราจะปกครองคนอื่นเขาได้ดี ต้องปกครองตนเองให้ได้ดีเสียก่อน ปกครองตัวของตัวเองไม่ได้ดีจะปกครองคนอื่นให้ได้ดีได้อย่างไร?"**

ผมซักถามต่อไปว่า

"จะปกครองคนอื่นต้องอาศัยคุณธรรมอะไรบ้างครับ?"

ท่านก็ตอบผมว่า

"นักปกครองต้องใช้ **สระน้ำ ลำยอ กอไผ่** ทิดยิ่ง รู้ไหมว่า สระน้ำ ลำยอ กอไผ่ นั้นเขาหมายถึงอะไร?"

ผมพยายามนึก นึกไม่ออก ก็เลยนิ่งเฉย หลวงตาอินเห็นผมเฉย ท่านก็พูดต่อไปว่า

"นักปกครองนั้น บางครั้งก็ต้องรู้จักใช้น้ำเย็นเข้าลูบ น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย บางครั้งก็ต้องรู้จักยอรู้จักใช้คน บางคนบ้ายอบ้ายก ถ้าไม่ยกไม่ยองานก็ไม่เดิน บางครั้งก็ต้องลงโทษ ตำหนิเพื่อความหลาบจำ นี่แหละ

เขาเรียกว่า สระน้ำ ลำยอ กอไผ่ ละทิดยิ่งจำไว้เถิด"

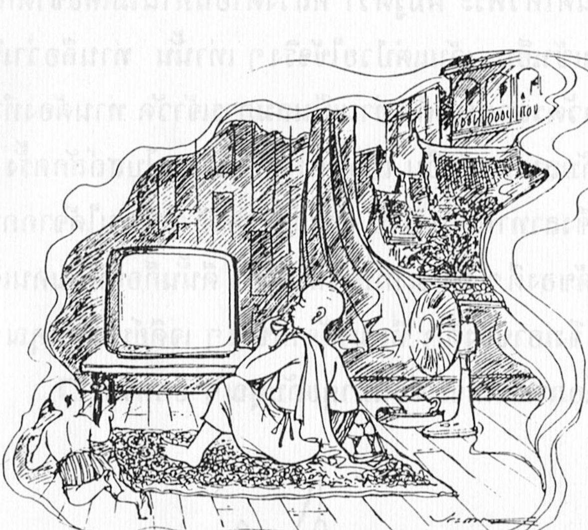
"ครับ" ผมรับคำของท่าน

พอดีพระท่านเคาะระฆัง เป็นสัญญาณให้พระเตรียมตัวลงโบสถ์เพื่อสวดมนต์ไหวพระ ผมรู้ดีว่า หลวงตาอินท่านไม่เคยขาดกิจทำวัตรสวดมนต์เลยทั้งเช้าเย็น เว้นแต่ป่วยไข้จริงๆ เท่านั้น ท่านถือว่าเรื่องของพระคือ การทำวัตรสวดมนต์ ท่านเป็นสมภารเจ้าวัด ท่านต้องทำเป็นตัวอย่างไม่เหมือนกับสมภารวัดอื่น เดือนครึ่งเดือนจะลงโบสถ์สักครั้ง ผมรู้จริยวัตรท่านดี ผมจึงลาท่านกลับบ้าน และก็จำของดีๆ ที่ผมได้จากการสนทนากับท่าน เมื่อได้ของดีๆ มา จะเก็บไว้คนเดียว ดีนั้นก็อยู่ที่ผมคนเดียว ก็จะเป็นคนใจแคบ จึงเอาของดีๆ ที่ผมได้จากข้างๆ เจดีย์มาฝากคุณๆ ผู้อ่าน

มีโอกาส ผมจะเขียนมาคุยกับคุณๆ อีกครับ ❐

ทิดยิ่ง

กุฎีหลวงตาอิน

ผมได้ข่าวจากเด็กที่บ้านว่า "หลวงตาอิน" ท่านอาพาธมาหลายวันแล้ว ตั้งใจจะไปเยี่ยมก็ไม่มีเวลา เพราะระหว่างนั้นต้องเดินทางไปต่างถิ่นบ่อย ๆ จนกระทั่งถึงวันพระกลางเดือน ผมไปวัด *(ไปไม่ทุกวันพระหรอกครับ)* จึงถือโอกาสไปเยี่ยมอาการป่วยของท่าน คราวนี้จึงไม่มีโอกาสไปพบท่านแถวข้าง ๆ เจดีย์เหมือนแต่ก่อน ต้องไปพบที่กุฎี

กุฎีของหลวงตาอิน เป็นกุฎีเรือนไม้แบบโบราณ ไม่ใช่ตึกขัดหินอ่อน ภายในกุฎีของท่านไม่มีตู้เย็น โทรทัศน์ พัดลม ซึ่งผิดกับพระบ้านนอกเดี๋ยวนี้ตั้งโทรทัศน์กันจนหรูหรา หลวงตาอินท่านเป็นคนอยู่ง่าย ๆ สมกับ

เป็นพระที่เลี้ยงชีพด้วยผู้อื่น สมบัติส่วนใหญ่ในกุฏิของท่าน เป็นหนังสือ ซึ่งใส่ไว้ในตู้หลายตู้ มีโครงกระดูกร่างคนทั้งร่างแขวนอยู่ เมื่อถูกลมพัดก็ไหว มีพระพุทธรูปตั้งอยู่บนโต๊ะบูชา ๔-๕ องค์ หน้าต่างของท่านแขวนกระดึงซึ่งมีเสียงดังวังเวงอยู่ตลอดเวลา มีกระดานดำแผ่นหนึ่งซึ่งท่านเอาไว้เขียนอะไรต่ออะไร โดยปกติท่านสนใจในโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน มาก แต่ท่านไม่คุยโตโวว่าท่านเป็น "นักกวี" กวีของท่านปรากฏในกระดานดำแผ่นนั้นทุกวันพระ วันพระนี้ท่านก็เขียนโคลงสี่ไว้บทหนึ่งว่า

หรี่..หรี่..ไตรรัตน์อ้าว อับแสง
สาวกติดดูการแสดง ค่ำเช้า
โทรทัศน์ ตึก ตลาดแซง แทรกวัด แล้วพ่อ
โอ้อนาถพุทธศาสน์เว้า วิ่นแล้วฤๅไฉน

เป็นอย่างไรครับ..หลวงตาอินท่านเขียนไว้ อ่านแล้วบาดจิตบาดใจใครบ้างก็ไม่รู้? ท่านเป็นคนอย่างนี้แหละครับ หลวงตาอิน

ก่อนขึ้นไปผมนึกเดาภาพว่า หลวงตาอินท่านคงนอนป่วยและก็มีพระเณรพยาบาลรักษาท่าน ตรงกันข้ามกลับพบท่านนั่งคุยกับป้าผันอยู่ ท่านไม่ได้นั่งสองต่อสอง หรือหนึ่งต่อหนึ่งเหมือนอย่างพระสมัยใหม่นี่หรอกครับ มีสามเณรนั่งเป็นเพื่อนอยู่ พระสมัยนี้ไม่ไหวนั่งคุยกับสีกาโดยไม่มีใครรู้ใครเห็นเสียส่วนมาก ช่างเขาเถอะ...เล่าเรื่องหลวงตาอินดีกว่า เมื่อผมพบท่านผมก็กราบท่าน ผมกราบท่านได้อย่างสนิทใจ เพราะผมเห็นว่าท่านเป็นพระแท้ ไม่ใช่พระเก๊ เมื่อกราบท่านแล้วก็เรียนถามท่านว่า

"ใต้เท้าป่วยค่อยยังชั่วแล้วหรือยังครับ"

"กี่คนๆ มาก็ค่อยยังชั่ว...มันควรถามว่าค่อยดีขึ้นแล้วหรือ ค่อยยังชั่วมันก็ไม่ดีซิ ทิดยิ่ง"

"ครับ...มันชินครับ ใต้เท้าป่วยเป็นโรคอะไรครับ?" ผมเรียนถาม

ท่านใหม่

"มันก็โรคคนแก่ จะโรคอะไร โรค ๗๔ ปีแหละ" หลวงตาอินท่านตอบ

"ใต้เท้าอายุ ๗๔ แล้วหรือครับ ผมคิดว่าไม่ถึง แลดูไม่ค่อยแก่" ผมเรียนถวายท่าน

"แก่ไม่แก่ ผมก็ขาว หนังก็เหี่ยวแล้ว" หลวงตาอินท่านว่า

"ท่านอาจารย์ปีเดียวกับอีชั้น...ต่อไปจะหาพระแก่ๆ เฒ่าๆ ไหว้นับวันจะหายากเข้าทุกที เดี๋ยวนี้เขาบวชกันสามเดือนสี่เดือนก็สึก สมภารแก่ๆ หายากแล้วนาทิดยิ่ง..." ป้าผันได้พูดขึ้นบ้าง

"โอย...เดี๋ยวนี้เขาบวชกันเพียงเดือนสองเดือนก็คิดสึก ดูถูกย์ดูยามกันแล้ว...พระเดี๋ยวนี้ไม่ไหว ปกครองก็ยาก ดื้อก็ดื้อ ถือดีก็ถือดี" หลวงตาอินท่านเสริม

ผมเห็นได้โอกาสจึงเรียนถามท่านต่อไปว่า

"เวลานี้ได้ข่าวเรื่องคณะสงฆ์ในเมืองกำลังยุ่งๆ กันใต้เท้าพอทราบไหม?"

"อู๊ ขี้เกียจสนใจ...เอาทิฏฐิเข้าหากัน ทิดยิ่ง ทิฏฐิพระ มานะกษัตริย์สำคัญนักจำไว้ ฉันไม่ไปยุ่งกับเขาหรอก ชาวบ้านเขาจะหัวเราะเอา..."

"เรื่องไปอย่างไรมาอย่างไรกันครับ?" ผมถามท่านเพื่ออยากรู้

"เรื่องแย่งกันรักชาติ รักพระศาสนา รักวัด รักหมู่คณะ ต่างคนต่างก็ปรารถนาดี แต่ไม่สามัคคีกัน จะผูกขาดรักเสียคนเดียว มันก็เลยยุ่ง ช่างเขาเถอะอย่าไปยุ่งกับเขาก็แล้วกัน" หลวงตาอินพูด

พอดีระฆังสัญญาณลงโบสถ์ ฟังเทศน์วันพระก็เริ่มขึ้น ทายกทายิกาก็เตรียมตัวลงโบสถ์ ผมคิดว่าหลวงตาอินท่านพึ่งจะหายป่วย ท่านคงจะไม่ลงโบสถ์ จึงเรียนถามท่านว่า

"เช้านี้...ใต้เท้าให้ใครเทศน์แทนครับ?"

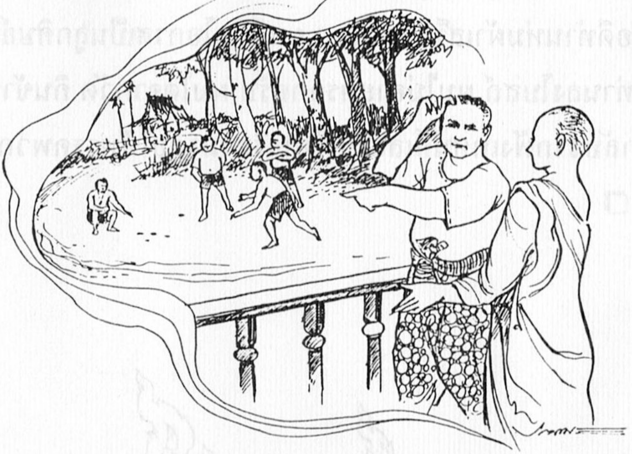
“ใครจะเทศน์แทน ยังเทศน์ได้ก็เทศน์มันเสียเอง ต่อไปก็จะเทศน์ไม่ไหวแล้ว เออ...ทิดยิ่ง สมัยก่อนถ้าจะเทศน์ตลกคะนอง กฎหมายเขาลงโทษ ทั้งพระที่เทศน์และคนที่ฟังเชียวนะ... เขาถือว่าคนฟังต้องผิดด้วย ถ้าไม่ฟังเสียพระก็ไม่เทศน์ แล้วก็ผู้หญิงยิงเรือไปวัดตอนกลางคืนกลางค่ำก็เหมือนกัน เอาผิดทั้งผู้หญิงและทั้งพระเชียวนะ” หลวงตาอินท่านเล่าให้ฟัง

พอดีท่านห่มผ้าเสร็จเรียบร้อย ผมก็ถือโอกาสเป็นลูกศิษย์แบกกัณฑ์เทศน์ตามท่านลงโบสถ์ ผมไม่อายหรอกครับ ผมโตจากวัด กินข้าวก้นบาตรมาเยอะ กลับจากฟังเทศน์ก็เลยรีบเขียนเรื่องมาคุยให้พรรคพวกฟัง สนุกไหมครับ ❐

ข้างเจดีย์

ทิดยิ่ง

หลวงตาไม่อยู่

หลายวันมาแล้ว ผมไปวัดไปหาหลวงตาอิน บังเอิญไปไม่พบท่าน สอบถามได้ความว่า ท่านไปสวดมนต์ฉันเพลเนื่องในงานทำบุญอายุของท่านคหบดีผู้หนึ่ง เมื่อไม่พบท่าน ผมก็เลยถือโอกาสเดินเที่ยวในบริเวณวัด ดูอะไรต่ออะไร เพื่อฆ่าเวลารอหลวงตาอิน

วัดนี้ยังมีสภาพเป็นวัดดีอยู่ มีความร่มรื่น เงียบสงัด มีต้นไม้ใหญ่ๆ ให้ร่มอยู่หลายสิบต้น พร้อมทั้งไม้ดอก จำพวก พิกุล บุญนาค จำปี จำปา... ดูๆ ไม้เหล่านี้ก็นับวันจะหายากเข้าทุกที เพราะหันมานิยมปลูกไม้ผลและกล้วยไม้กันมาก หลวงตาอินท่านไม่นิยมปลูกไม้ผล ท่านบอกว่าทำให้กังวล

ใจและอาจทำให้กิเลสฟู บางทีผลยังไม่ทันแก่ คนก็มาเด็ดมาขโมย ทั้งๆ ที่เอาไปทำอะไรไม่ได้ ปลูกไม้ผลทำให้เป็นห่วง

เมื่อเดินมาถึงหน้าโบสถ์พบเด็กนักเรียนชายคนหนึ่ง กำลังเล่นโยนสตางค์อยู่คนเดียว มีกระเป๋าหนังสือวางอยู่ข้างๆ ประตูโบสถ์ พอเดาได้ว่าเด็กคนนั้นหนีโรงเรียนจึงถามเด็กคนนั้นว่า

"หนู ทำไมไม่ไปโรงเรียน?"

"วันนี้ครูเขาจะทวนสูตรคูณ ครับ"

"ทำไม่หนูยังท่องสูตรคูณไม่ได้อีกหรือ?"

"ยังท่องไม่ได้เลยครับ ท่องผิดครูเขาก็ตี ผมกลัวครูตี เลยไถลไม่ไปโรงเรียนครับ"

"หนูอยู่กับใคร"

"อยู่กับหลวงพี่ ที่วัด...ครับ"

"หนูเป็นอะไรกับหลวงพี่องค์นั้น?"

"เปล่าครับ พ่อเขากับแม่เขาไม่ถูกกัน พ่อเขามีเมียหลายคนครับ แม่เขารำคาญเขาเลยเอาหนูไปฝากให้อยู่กับหลวงพี่ที่วัดครับ"

"พ่อหนูทำอะไร? แก่แล้วหรือยัง?"

"ยังครับ เขาไม่ได้ทำอะไรครับ เขาชอบซื้อล้อตเตอรี่ แทงเลขท้าย พนันมวยครับ วันไหนเขาได้ เขาก็เลี้ยงเพื่อนฝูง กินเหล้าเมายา วันไหนเล่นเสีย เขาก็มาขอสตางค์แม่ แม่คนนี้ไม่ให้ เขาก็ไปขอแม่คนนั้น ถ้าไม่ได้จริงๆ เขาก็พาลหาเรื่อง แม่เขารำคาญ เขาบอกให้ผมไปอยู่กับหลวงพี่จะได้ไม่มีนิสัยเหมือนพ่อ"

"แล้วนิสัยที่หนูไม่ไปโรงเรียน หนีโรงเรียน เพราะท่องสูตรคูณไม่ได้ หนูเอานิสัยมาจากใคร?"

เด็กคนนั้นเงียบ ผมก็ถือโอกาสให้คำแนะนำ ชี้โทษของการหนี

โรงเรียน พร้อมทั้งอบรมให้มีความประพฤติในทางที่ดี เขาก็รับปากผมว่าจะขยันเรียนหนังสือ จะไม่เกเร และจะไม่หนีโรงเรียน ผมดีใจที่ได้ให้คำแนะนำเด็ก ก่อนผมจะกลับผมก็ให้เงินเด็กไป ๕ บาท

เวลาจะกลับบ้าน ผมก็คิดคำนึงในใจว่า

สมัยนี้คนเรามักจะมีลูกมีเมีย ทั้ง ๆ ที่ไม่มีงานทำ มีลูกทั้ง ๆ ที่ไม่มีที่แขวนเปลนอน ผู้ชายหลายคนชอบแทะเมียกิน มีเมียให้เมียเลี้ยง เขาไม่บัดสีใจหรืออย่างไร? มีลูกก็ไม่รู้จักเลี้ยงลูก ต้องไปให้คนอื่นเลี้ยง

วันนี้ ผมไปวัด นำหนังสือที่ท่านเจ้าคุณที่กรุงเทพฯ ฝากมาไปถวายหลวงตาอินที่วัด พอดีพบเด็กคนที่พบเมื่อสี่ห้าวันก่อนนั้นกำลังโยนสตางค์อยู่กับเพื่อน ๆ อีก ๓-๔ คน ผมชี้ไปที่เด็กคนนั้น พร้อมทั้งเรียนถามหลวงตาอินท่านว่า

"ใต้เท้าครับ เด็กคนนี้อยู่ที่ไหนครับ?"

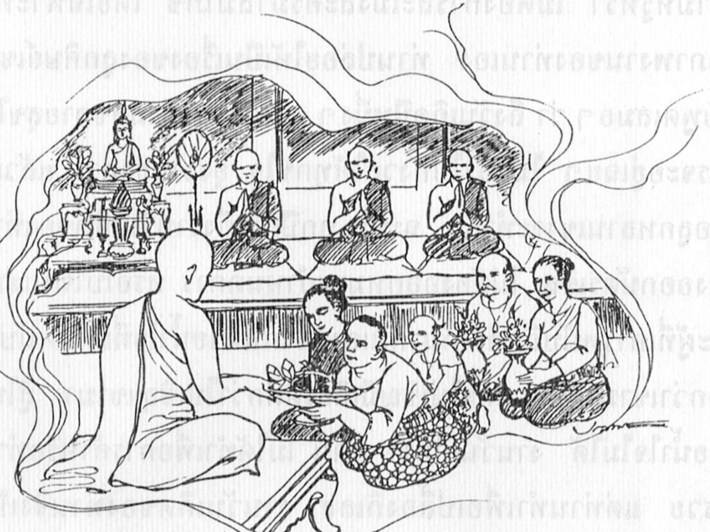
"อู๊..เจ้านี่มันเกเรไม่เอาเรื่อง ขี้เกียจเรียนหนังสือ ปลิ้นปล้อน ขโมยเก่ง ไว้ใจไม่ได้"

"มันอยู่ที่วัดนี้หรือครับ"

"เปล่า..พ่อก็ดี แม่ก็แสนดี มีลูกคนเดียว เกเรไม่ได้ความ" หลวงตาอินท่านเล่าให้ฟัง

ผมก็พึ่งจะรู้ตัวในขณะนั้นเองว่า "ทิดยิ่งถูกเด็กตุ๋น" เสียแล้ว

ดูเอาเถอะ เด็ก ๆ ถึงขนาดนี้ โตขึ้นจะเป็นอย่างไรครับ ผมเป็นห่วงจึงเอามาเล่าให้คุณ ๆ ฟังครับ ❒

วันเกิด

เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ศกนี้ เป็นวันเกิดของหลวงตาอิน ซึ่งมีอายุครบ ๗๔ ปีบริบูรณ์ คณะศิษยานุศิษย์ได้ร่วมใจกันบำเพ็ญกุศลถวายเช่นปีก่อน ๆ ผมถึงแม้จะไม่ใช่ลูกศิษย์แท้ขนานดั้งเดิม คือ ไม่ได้รับการบรรพชาอุปสมบทจากท่านโดยตรงก็ตาม ผมก็เคารพนับถือบูชาท่านเสมอดั่งครูบาอาจารย์ ผมเคารพนับถือคนที่คุณธรรมความดี ไม่ใช่หน้าที่การงาน หรือชาติภูมิถิ่นเกิด ต่อให้คนที่ร่ำรวยแสนร่ำรวย มีหน้าที่การงานสำคัญ ๆ หรือมีชาติภูมิถิ่นเกิดเดียวกันแล้ว ถ้าทำระยำขึ้นมาจะให้ผมเคารพรักใคร่นั้นทำไม่ได้ บอกตรง ๆ ว่ามันไม่สนิทใจ ความดี

ความถูก ของคนอยู่ที่คุณธรรม ไม่ใช่ที่อื่น ผมจึงต้องสละหน้าที่การงาน และเวลามาช่วยในงานวันเกิดของหลวงตาอินท่านในครั้งนี้

งานวันเกิดของหลวงตาอิน ท่านทำงานแบบพระ ๆ ไม่ต้องการความหรูหรา ไม่ต้องการละเม็งละครมาสมโภช โดยเฉพาะท่านไม่เป็นเจ้าภาพงานของท่านเอง ท่านปล่อยให้เป็นเรื่องของลูกศิษย์เขาจัดทำกัน เคยพูดเสมอ ๆ ว่า ถึงวันเกิดปีหนึ่ง ๆ ควรจะหาความสุขกายสุขใจในวันนั้น ควรจะอยู่เฉย ๆ ไม่ควรไปกังวลให้ทุกข์ใจ ยุ่งงานยุ่งการ แล้วแต่ลูกศิษย์หรือลูกหลานเขาจะทำกัน ฉะนั้น ทุกปีเมื่อถึงงานวันเกิดของท่าน ท่านไม่ต้องออกบัตรเชิญ ไม่ต้องออกหมายกำหนดการ หรือใบโฆษณา ลูกศิษย์และผู้ที่เคารพนับถือต่างก็มากันเอง มากันด้วยน้ำใจที่เคารพนับถือ ท่านบอกว่าเขามากันเองโดยไม่เชิญมีเกียรติดีกว่าไปเชิญเขามา สู้ให้เขามากันด้วยน้ำใจไม่ได้ งานวันเกิดของท่าน ไม่ได้ทำเพื่อการค้าหรือทำด้วยความร่ำรวย แต่ท่านทำเพื่อเปลื้องกิเลส งานวันเกิดของท่านจึงเป็นงานบุญงานกุศลจริง ๆ

ปกติหลวงตาอิน ท่านเป็นพระไม่ใช่พระประเภทสะสมหรือหวังร่ำรวย แทงหวยซื้อล้อตเตอรี่ หรือค้าขาย มีหุ้นเอี่ยวกับทายกทายิกา ท่านเป็นพระที่มุ่งการเสียสละ เป็นพระของชาวบ้านทุกคน ไม่ใช่พระของตระกูลนั้น ตระกูลนี้ ท่านเคยพูดเสมอ ๆ ว่าพระภิกษุนั้น ไม่ใช่มีหน้าที่แต่เป็นผู้รับ ฝ่ายเดียว ต้องรู้จักเป็น ผู้ให้ ด้วย ภิกขุที่แปลว่าผู้ขอ ก็ต้องรู้จักขอ ไม่ใช่ขอเขาดะไป ขอเขาจนเขาเอือมระอา ขอคนที่ไม่ใช่ญาติ หรือคนที่เขาไม่ได้ปวารณาไว้ก็ต้องอาบัติ หลวงตาอินท่าน พอถึงวันเกิดที ท่านก็ขนข้าวของต่าง ๆ ที่เหลือใช้ เอาออกมาถวายพระเณรในวัดและให้พวกลูกศิษย์จับสลากกันไป ท่านทำเช่นนี้ทุกปี

วันนั้น รู้สึกว่าหลวงตาอินท่านมีความสุขกายสบายใจเป็นพิเศษ

นั่งฟังพระสวดมนต์ และฟังเทศน์ในวันนั้นด้วยอารมณ์แจ่มใส ใครนำเครื่องสักการะมาถวาย ท่านก็อวยพรให้ชัยเขาไปทุกคน ผมก็พาแม่อีหนูและไอ้หนูยกขบวนไปทั้งหมด เอาเครื่องสักการะถวายท่าน ท่านถามว่า

"ยังไง ทิดยิ่งพากันมาหมดบ้านเชียวหรือ"

"ครับ"

"เออ...เป็นสุขเป็นสุขเถิด" ผมกราบรับพรของท่าน พร้อมรับบัตรคำขวัญวันเกิดของท่าน ซึ่งเป็นใบลานจารด้วยลายมือของท่านเอง มีข้อความว่า

ที่สุดของวันเกิดคือวันตาย

แต่...ที่สุดของความตายใช่ที่สุดของนาม

พอดีออกมาจากโบสถ์ก็พบเพื่อนฝูงหลายคน ซึ่งไม่เคยมีโอกาสได้พบก็ได้พบกันในงานวันเกิดนี่แหละ โดยเฉพาะคราวนี้ ผมได้มีโอกาสพบ **"ทิดเบิ้ม"** ลูกพี่ผม ซึ่งหายไปนาน แต่ก่อนทิดเบิ้มมีนิสัยอย่างไร เดี๋ยวนี้ก็อย่างนั้นไม่เปลี่ยนแปลง จะเปลี่ยนก็แต่ร่างกายซึ่งมีชำรุดทรุดโทรมลงทุกวัน

"พี่เบิ้ม หายไปตั้งนานไม่ค่อยได้พบกันเลย" ผมเริ่มทักเขา

"อือว่ะ ไม่ค่อยได้มา นึกถึงหลวงพ่อท่านก็เลยมา เรามันบวชเรียนอยู่กับท่าน ไม่ไปไม่มามันอย่างไรอยู่ ท่านก็เป็นพระที่แสนดี เดี๋ยวนี้หาพระแท้อย่างท่านหายากจริง ๆ ใครเขาจะยุ่งกันอย่างไร ท่านก็ไม่ยุ่งด้วย **ท่านบวชเพื่อหนีทุกข์จริง ๆ"**

"ท่านเป็นสมภารมานานหรือยัง? ไม่ค่อยรู้ประวัติของท่าน" ผมถามทิดเบิ้ม ซึ่งเคยเป็นลูกศิษย์ก้นกุฏิ

"ท่านเป็นมาหลายสิบปีแล้ว...ท่านไม่อยากเป็นสมภารหรอก ทาง

คณะสงฆ์ ทายกทายิกาวัดเขาจับให้เป็น” ทิดเบิ้มเล่าให้ฟัง

“ผิดกับสมัยนี้ แย่งกันเป็น เขาว่าจะเป็นสมภาร เป็นพระครู เป็นพระอุปัชฌายะก็ต้องมีเส้นมีสายเสียด้วยนา จริงหรือเปล่าก็ไม่รู้” ผมลองคุยกับทิดเบิ้มดู

“สมภารสมัยก่อนสบาย รู้จักสวดมนต์ไหว้พระ สวดนาคได้ สวดปาฏิโมกข์ได้ เป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านก็เป็นสมภารได้ เดี๋ยวนี้ลำบาก สมภารเดี๋ยวนี้ต้องมีหัวการค้า มีเล่ห์อุบายที่จะหาเงินเข้าวัด ประจบประแจงพระผู้ใหญ่ถึงจะเป็นสมภารได้ เรื่องธรรมวินัยสวดปาฏิโมกข์หรืออื่นๆ เป็นเรื่องทีหลัง ไม่สำคัญ อู๊..พูดไปพูดมาสู้หลวงพ่อของเราไม่ได้ซักองค์” ❐

ทิดยิ่ง

ยกยอ

ท่านผู้อ่านครับ ผมมาพบกับท่านอีกตามเคย คราวนี้ผมไปพบกับหลวงตาอินที่กุฏี กุฏีหลวงตาอินมีสภาพเป็นอย่างไร ผมได้บรรยายให้ทราบแล้วในคราวก่อนๆ จะไม่ฉายซ้ำให้เสียเวลาละครับ เมื่อผมไปกุฏีท่านสิ่งแรกที่ผมสนใจก็คือ **กระดานดำ** ที่แขวนอยู่ในกุฏีท่าน ผมเคยเล่าให้คุณฟังแล้วว่า หลวงตาอินท่านแขวนกระดานดำไว้แผ่นหนึ่งที่กุฏี เอาไว้เขียนอะไรต่ออะไร บางทีก็เป็นโคลง บางทีก็เป็นกลอน บางทีก็เป็นข้อคิดของท่าน คราวนี้ท่านเขียนว่าอย่างไร คุณทราบไหมครับ? คราวนี้ท่านเขียนไว้เพียง ๒ บรรทัด ด้วยอักษรตัวโตๆ ว่า

“ชาวบ้านสอนธรรมะ
พระเล่นการเมือง”

ผมเห็นเข้าก็คิดว่าแปลก...แปลกจริง ๆ...เพราะเรื่องมันไม่ได้ความทั้งนั้น ชาวบ้านสอนธรรมะ ใครเขาจะเชื่อถือ เขาเห็นว่ากิเลสเต็มตัว...พระเล่นการเมืองมันก็ยิ่งไปกันใหญ่ จริงไม่จริงช่างเขาเถอะ ท่านอาจเขียนพยากรณ์เหตุการณ์ไว้อีกร้อยปีข้างหน้าก็ได้ หรือเป็นจริงในปัจจุบันครับ

“ทิดยิ่ง...ไม่ได้พบเสียนานไม่เห็นมาวัด ห่างไป” ท่านถามผมทันทีเมื่อเห็นหน้าผม

“ครับ การงานมันมาก ไม่ค่อยว่าง ยิ่งใกล้ๆ ปีใหม่ ยุ่งเหลือเกินไม่ว่างเลยครับ” ผมเรียนถวายท่าน

“งานอะไร ทำอะไร ถ้าใจมันไม่ว่าง มันก็ไม่ว่างทั้งนั้นแหละ บางคนก็ติดงาน บางคนก็ติดเงิน เลยเดินไม่ออก” หลวงตาอินท่านว่า

“ครับ” ผมรับคำของท่าน

ระหว่างที่นั่งคุยกันอยู่ มหาผ่องก็ขึ้นมาหาท่าน มหาผ่องคนนี้เคยบวชอยู่กับท่าน เป็นลูกศิษย์ท่านโดยตรง เมื่อสึกหาลาเพศไปก็ทิ้งเปรียญทิ้งธรรม ทิ้งวินัยไว้ที่วัดหมด สึกไปเป็นฆราวาสก็กินเหล้าเมาหยำเปสูบฝิ่นกินกัญชา บ้าการพนัน จนตั้งตัวไม่ได้ ผลาญเงินทองของพ่อแม่จนหมดเกลี้ยงยังไม่พอ ยังก่อหนี้สินรุงรังขึ้นอีกจนมองหน้าใครไม่ได้ ต้องมาแทะวัดกิน มารับใช้อยู่กับหลวงตาอิน มันก็แปลก ธรรมวินัยนี้ย้อมคนให้ซึมทราบยากเหลือเกิน ยิ่งบวชนานดูยิ่งไปกันใหญ่ สึกแล้วใช้การไม่ค่อยเดิน มหาผ่องเป็นนักเทศน์ที่เคยสั่งสอนใครมามากต่อมาก แต่สอนตัวเองไม่ได้ เวลานี้มหาผ่องเป็นโรคร้อยแปด ต้องมารักษาตัวและอาศัยข้าววัดกินไปไหนไม่รอด ก็ไม่พ้นวัด วัดดีอย่างนี้แหละครับ เมื่อมหาผ่องพบผมก็

ทักขึ้นว่า

"ทิดยิ่ง ดูยังแข็งแรงดี"

หลวงตาอินท่านก็ขัดขึ้นทันทีว่า

"ทิดยิ่ง...ไม่ใช่มหาผ่อง ผ่องทั้งเหล้า ผ่องทั้งยา ผ่องทั้งไพ่ผ่อง มันจะสมบูรณ์ได้อย่างไร"

"ผมมารู้เอามันก็สายเต็มทนแล้วครับ สึกไปใหม่ๆ ใครๆ เขาก็ยอ บอกว่าไม่ลองไม่รู้ ลูกผู้ชายกินไม่เป็น เล่นไม่เป็น เที่ยวไม่เป็นก็ไม่ใช่ลูกผู้ชาย ผมอยากเป็นลูกผู้ชายให้สมชื่อ ก็ต้องพยายามเป็นมันทุกอย่างพอเป็นเข้าแล้ว มันก็ถอนไม่ขึ้นครับ" มหาผ่องรับสารภาพให้ฟัง

"มหาผ่อง ถึงสายเต็มทนแล้วก็ยังไม่เป็นไร ยังต้องบ่าย ต้องค่ำ เวลาข้างหน้ายังเหลืออีกเยอะ พยายามถอนตนให้ขึ้นจากหล่มเถอะ ไอ้คนที่บอก คนที่สอน คนที่ชวนให้กินเหล้า เที่ยว เล่นการพนัน ก็เพราะเขาชอบ เขาก็ชวน เป็นถึงมหาเปรียญไม่น่าเลย สิ่งเหล่านี้พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่าเป็นอบายมุข เขากลับบอกว่าเป็นคุณสมบัติของลูกผู้ชายมหาผ่องก็เชื่อ..." หลวงตาอินท่านก็สาธยายท่านเรื่อยเปื่อยไป มหาผ่องก็นั่งฟังเฉยเหมือนกับยอมสารภาพผิด

ปกติหลวงตาอินท่าน ติดตามเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของลูกศิษย์ แม้สึกหาลาเพศไป ทราบว่าทำไม่ดีก็เป็นห่วง คอยแนะนำพร่ำสอน มีทุกข์ก็ช่วยเหลือเกื้อกูล แต่ท่านไม่เข้ากับคนผิด ถึงจะเป็นลูกศิษย์ ลูกหลานหรือผู้มีอำนาจวาสนาบารมี ถ้าผิดแล้ว ท่านก็ว่าผิด ท่านหันมาพูดกับผมว่า

"ทิดยิ่ง คนสมัยก่อนเขาจะยอใคร เขาต้องดูคน เขาจะยอคน เขาก็ยอกันแต่พองาม คนสมัยนี้ไม่ไหว ถอนรากถอนโคนยอกันทั้งต้น ไอ้คนบ้ายอก็เลยล้มหกคะเมนเสียมากต่อมาก เป็นผู้ใหญ่บ้ากินลูกยอ เจ๊งทุกราย"

"ยอพระคงไม่เป็นไรกระมังครับ" ผมเรียนถามท่าน

"พระก็พระเถอะน่า ถ้าบ้ายอขึ้นมาก็เหลิง" แล้วหลวงตาอินก็เอามือชี้ไปที่พระพุทธรูป และก็พูดต่อไปว่า

"ทิดยิ่ง เห็นไหม พระต้องหมั่นขัด หมั่นเช็ด หมั่นถู ฝุ่นจึงไม่จับ สนิมจึงไม่ขึ้น พระสงฆ์ก็เหมือนกัน อย่าคล้อยตามท่านนักจะเสียคน เสียอาการของพระ เสียลักษณะพระ ต้องหมั่นขัดท่านจึงจะงาม น่ากราบน่าไหว้"

ผมก็ขัดท่านขึ้นว่า

"ขัดพระพุทธ ขัดเท่าไรก็ขัดได้ ท่านไม่โกรธ ท่านไม่ว่า เพราะท่านเป็นพระพุทธ พระสงฆ์ท่านก็มีหัวใจ ขืนไปขัดเข้า ประเดี๋ยวท่านก็โมโหเท่านั้น ยิ่งพระที่บ้ายกบ้ายออยู่ ไม่ยอมมองหน้าเลยครับ"

"ทิดยิ่ง เจ้าผ่องนี่แหละ ตัวอย่างของคนบ้ายอ เพื่อนฝูงยอไปยอมาถอนรากถอนโคนยอ ทรัพย์สินเท่าไรๆ ก็หมด เกียรติเปรียญ เกียรติตัวเองก็หมด ตอนนี้เลยไม่รู้จะไปหาเพื่อนที่ไหนมายอ ดูเอาเถอะ ส่วนพระบ้ายกบ้ายอบ้านอำนาจวาสนา ก็หกคะเมนไปเสียเยอะ"

"ทิดยิ่ง คนดีเขาไม่เบ่ง คนเก่งเขาไม่โม้ คนโตเขาไม่คุยหรอก" ❒

บุญ - กุศล

"ใต้เท้าครับ คำว่า บุญ กับ กุศล ความหมายต่างกันหรือเหมือนกันครับ?" เป็นคำถามแรกที่ผมเรียนถาม หลวงตาอิน ที่ข้างๆ เจดีย์

"ทิดยิ่งเล่า เห็นว่ามีความหมายเหมือนกันหรือต่างกัน?"

"ผมว่าความหมายอย่างเดียวกันครับ"

"ทิดยิ่ง...บุญแปลว่าอะไร?" หลวงตาอินท่านถามผมต่อทันที

"บุญ แปลว่า ชำระล้าง ครับ หมายถึง การชำระจิตให้สะอาดครับ"

"ทิดยิ่ง กุศล เล่าแปลว่าอะไร" ท่านถามผมต่อไป

"กุศล แปลว่า ดี งาม หรือ ความฉลาด ครับ"

"เมื่อทิดยิ่งแปลผิดกัน ไม่เหมือนกันทั้งสองคำ ทำไมทิดยิ่งจึงว่าความหมายเหมือนกันเล่า?"

"ผมเห็นเขาใช้คู่กันเสมอ ว่าทำบุญกุศลหรือเป็นบุญเป็นกุศล ผมจึงว่าความหมายอย่างเดียวกัน"

"ทิดยิ่ง พระพุทธเจ้าทรงวางหลักพระพุทธศาสนา หรือที่เรียกกันว่าโอวาทปาฏิโมกข์ในวันมาฆบูชามีกี่ข้อ? อะไรบ้าง"

"ท่านทรงแสดงไว้ ๓ ข้อ คือ

๑. การไม่ทำบาปทั้งปวง

๒. การทำกุศลให้ถึงพร้อม

๓. การทำจิตให้ผ่องแผ้ว ครับ"

"ทิดยิ่ง ถ้าจะปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า จะต้องทำข้อ ๑ ไป ๒ และไป ๓ ตามลำดับใช่ไหม?"

"ถ้าเราจะทำความดี โดยไม่ละความชั่ว จะไม่ได้หรือครับ?"

"ทำน่ะทำได้ แต่ไม่ถูกหลัก ทิดยิ่ง คนเราจะทาแป้งแต่งตัวโดยไม่ชำระล้างร่างกายให้สะอาดเสียก่อน ก็ไม่งามไม่เหมาะสมฉันใด คนเราจะทำความดีทั้งๆ ที่ไม่เลิกละทำความชั่วก็ไม่เหมาะสมฉันนั้น พระพุทธเจ้าประสงค์จะให้คนเราละความชั่ว แล้วมาประพฤติความดี เพื่อจิตจะได้ผ่องแผ้ว ถ้าเราทำดีทั้งๆ ที่ความชั่วก็ไม่ละไม่เว้น จิตก็ไม่มีทางผ่องใสไปได้ จิตก็คงเศร้าหมองขุ่นมัว เหมือนกับคนที่ไม่ชำระล้างร่างกาย ได้แต่แต่งหน้าทาแป้ง ทั้งๆ ที่หน้านั้นก็มอมแมม จะงามไปได้อย่างไรทิดยิ่ง"

"ใต้เท้าครับ ถ้าเราจะอบรมเด็ก สอนศีลธรรมแก่เด็ก ใต้เท้าคิดว่าเราจะอบรมคุณธรรมแก่เด็กข้อใดก่อนครับ?" ผมเรียนถามหลวงตาอิน

"ทิดยิ่ง ถ้าเป็นฉัน เห็นว่า คุณธรรมข้อแรกที่ควรจะอบรมแก่เด็กคือการ **เจียมตน** สังเกตดูเด็กทุกวันนี้ขาดคุณธรรมข้อนี้เป็นอย่างมาก"

"ทำไมครับ?"

"ก็ดูเอาเถอะ ทิดยิ่ง ฉันเห็นอยู่เสมอ ๆ เด็กเดี๋ยวนี้มักจะทำอะไร ๆ ตาม ๆ กันไป ทั้งเด็กรุ่น เด็กใหญ่ ก็เหมือนกัน ทำอะไรโดยไม่คำนึงฐานะของตนว่าแตกต่างกับคนอื่นหรือไม่ เห็นลูกเศรษฐีมีเงินเขาทำได้ ตัวเองก็ต้องทำได้ ทั้ง ๆ ที่การกระทำเอาอย่างเขานั้นต้องก่อความเดือดร้อนแก่ผู้ปกครองอย่างแสนสาหัสก็ตาม คนสมัยนี้ลืมตัวลืมตนง่าย ลืมสภาพความเป็นอยู่ฐานะแต่อดีต มีเงินเข้าหน่อยก็ผยอง มีความรู้เข้าหน่อยก็คุยโวคุยโตไปทั่วบ้าน บ้านช่องไม่เป็นอันอยู่ มีความรู้ก็เที่ยวชูหางอวดเขา รู้ก็รู้ไม่จริง จำขี้ปากเขามาว่า จำตำราเขามาเขียน ขาดความสงบเสงี่ยมเจียมตน"

"คนเจียมตน นั้น เขาถือว่าคนโง่กระมังครับ"

"ทิดยิ่ง จำไว้ว่า คนเราต้องรู้จักโง่ ถ้าโง่ไม่เป็นเป็นใหญ่ไม่ได้หรอก คนเรา บางครั้งก็ต้องรู้จักทำตนเป็นคนโง่ ทิดยิ่ง โบราณเขาว่า

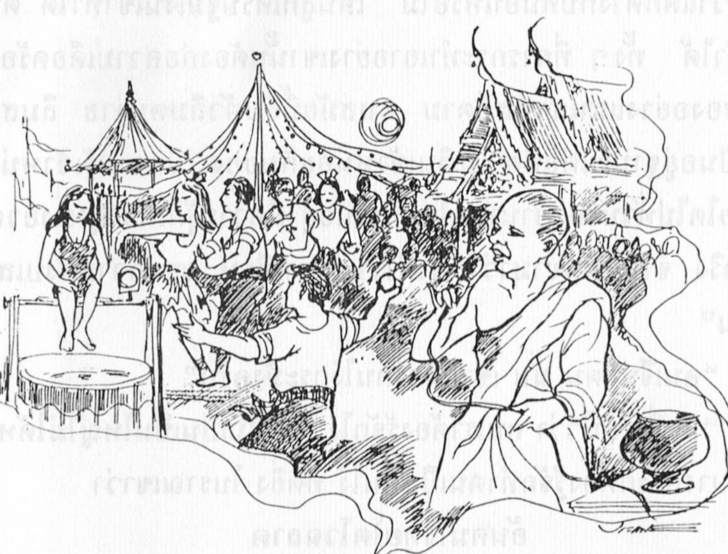
อันคนโง่คุยโตโวฉลาด
อวดสามารถอาจหาญชำนาญหลาย
คนฉลาดฉลาดในไม่แพร่งพราย
จะไว้ลายให้โลกลือฝีมือเอง

จำไว้ทิดยิ่ง"

"ใต้เท้าครับ พระจำเป็นต้องมีคุณธรรมข้อนี้ด้วยหรือไม่ครับ?"

"คุณธรรมข้อนี้จำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับพระภิกษุสามเณร เพราะความสงบเสงี่ยมเป็นอาภรณ์ของสมณะ สมณะต้องมีความสงบเสงี่ยมมากกว่าฆราวาสเสียอีก เพราะอาการของพระเป็นอาการของผู้สงบ จะเที่ยวคุยโตโวใหญ่ คุยโขมงโฉงเฉงอวดวาสนาบารมี หรืออวดอิทธิพลนั้นไม่เหมาะแน่ พระต้องมีความสังวร รู้ที่ควรไม่ควร ไม่ใช่นั่งพ่นทั้งวันทั้งคืน เที่ยวนินทากาเลอย่างนี้ใช้ไม่ได้..." ❐

ทิดยิ่ง

วันตรุษ

วันนี้เดือนห้า ขึ้นหนึ่งค่ำ (๑๗ มีนาคม ๒๕๐๔) ตรงกับวันเทศกาลตรุษไทย ผมไปวัดทำบุญตรุษไทยกับเขา ปรากฏว่าคนไทยส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าวันนี้เป็นวันตรุษไทย เพราะมัวไปเห่อตรุษจีน ตรุษฝรั่ง กัน จนลืมตรุษไทยอันเป็นสัญลักษณ์ของคนไทย ดูๆ ก็น่าอนาถที่คนไทยไม่รู้จักตรุษไทย ขาดความสนใจในขนบประเพณีของตรุษไทย

ผมไปวัดมีคนไปวัดน้อยมาก เหมือนกับวันพระธรรมดา คือมีแต่คนแก่คนเฒ่าที่เขาจวนจะเข้าโลงกันอยู่แล้วที่ไปวัด ไปทำบุญตรุษไทย หนุ่มๆ สาวๆ ไม่มีไปกันเลย ถ้าคนแก่รุ่นนี้ตายกันหมด ตรุษไทยมิต้อง

พลอยหมดไปกับเขาด้วยหรือ

ผมพบหลวงตาอินท่านเช่นเคย เพราะหลวงตาอินท่านเป็นพระถือหลักว่า **วันพระ วันตรุษสารท** ท่านไม่รับนิมนต์ไปสวดหรือฉันนอกวัด และไม่ยอมออกจากวัดไปไหน เป็นวันที่ทายกทายิกาเขามาวัด ท่านเป็นเจ้าวัดก็ต้องอยู่รับรอง อยู่เทศน์ธรรมสั่งสอนเขา ท่านพบผมท่านก็เริ่มทักขึ้นก่อนว่า

"ทิดยิ่ง ตรุษไทยปีนี้มาวัดกับเขาเหมือนกันหรือ?"

"ครับ...ตรุษไทย ตรุษสงกรานต์ สารทกลางปี มาฆะ วิสาขะ เข้าพรรษา ออกพรรษา ผมไม่เคยขาดเลยครับ ผมถือเป็นกิจเป็นหน้าที่ทีเดียวครับ"

"เอ้อ...ถ้าทุกคนเขาคิดอย่างทิดยิ่ง ตรุษไทย ตรุษสงกรานต์ ก็ไม่เงียบเหงาอย่างนี้ เมืองไทยก็จะมีสัญลักษณ์ไทย ๆ มากกว่านี้ ขนบประเพณีดั้งเดิมของไทยก็จะอยู่คู่กับคนไทย"

"ก็เพราะพวกเราไปเอาอย่างฝรั่งมังค่ากันหมด จนลืมประเพณีไทย ๆ ซิครับ..." ผมถวายความเห็นท่าน

"ทิดยิ่ง...ไม่จริง เราเอาอย่างฝรั่งมังค่ากันไม่หมดละซิมันถึงลำบาก ครึ่งไทย ครึ่งฝรั่ง และพิกล ๆ ตัวอย่างที่พวกเราไปเอาเขามาก็ล้วนแต่ไม่ดี ๆ ทั้งนั้น ดี ๆ เขามีถมไป ไม่เห็นไปเอาอย่างเขา เช่น พวกเขาสนใจในการศึกษาหาความรู้ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จากการอ่านหนังสือ จากการค้นคว้าทางห้องสมุด คนไทยมีบ้างไหมที่สนใจในเรื่องนี้สักกี่คน เห็นนั่งแช่กันตามร้าน ตามร้านกาแฟ โรงเหล้า โรงบิลเลียด วันหนึ่ง ๆ ไม่ต้องทำอะไร... เมืองนอกเขาปาฐกถากันมีคนนั่งฟังกันแน่นขนัด องค์ปาฐกมีรายได้ เมืองไทยมีสักกี่คนที่สนใจในการฟังปาฐกถา-อภิปรายปัญหา เราเอาอย่างฝรั่งก็เอาอย่างไม่จริง..เอาแต่ตัวอย่างที่ไม่ดีไม่งาม เช่น นักเรียนรุ่นสาว ๆ เวลา

เดินพาเรดกีฬา ก็เดินถือคธาแอ่นอกแกว่งไปแกว่งมา ดูแล้วทุเรศตาจริง ๆ มันไม่ใช่เรื่องที่ผู้หญิงไทยจะทำอย่างนี้ เอาอย่างตาม ๆ กันในทางที่ไม่ดี เต้นรำส่ายเอวส่ายสะโพกจนน่าเกลียด พวกที่ร้องเพลงฝรั่ง เห่อเพลงฝรั่งก็เหมือนกัน พวกนี้พูดฝรั่งไม่เป็นหรอก แปลข้อความของเพลงที่ร้องก็ไม่ได้ เราคนไทยควรจะรักษามรดก สัญลักษณ์ของไทย ๆ ไว้ แบบฉบับไทย ๆ ของเราแสนจะดี ไม่รักษากัน"

"ทางวัด ทางคณะสงฆ์ ก็ไม่ให้ความร่วมมือ เช่นไปส่งเสริมประเพณีตรุษจีน พอถึงตรุษจีนกันที วัดต่าง ๆ ก็จัดงานกัน งานยกช่อฟ้า ฝังลูกนิมิต ผูกพัทธสีมาบ้าง คนไทยก็เพิ่มจำนวนไปเที่ยวทำบุญวันตรุษจีนมากขึ้น ทำให้วันตรุษจีนคึกคักสำคัญขึ้น ตรุษไทยก็มี ตรุษสงกรานต์ก็มี ไม่เห็นทำบุญยกช่อฟ้า ฝังลูกนิมิตกันให้พอเล่า คนจะได้ทำบุญวันตรุษไทย ตรุษสงกรานต์มากเข้า ยิ่งไปกว่านั้นเวลาทางวัดจัดงาน ก็มีงานประเภทยั่วยุกามารมณ์ในวัด มีรำวง จ้ำบ๊ะ ประกวดเทพี...มันขัดกับเรื่องของวัด เรื่องของพระ คำสั่งก็ไม่เป็นคำสั่ง สั่งแล้วก็ไม่ปฏิบัติตาม หลีกเลี่ยงกัน อ้างว่าไม่ใช่วัดจัดบ้าง ชาวบ้านจัดบ้าง เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ รู้แล้วก็ไม่ตำหนิโทษ ลูบหน้าปะจมูกไปหมด เวลาวัดมีงานพระก็เหลืองไปทั้งวัด เที่ยวดูมหรสพกัน บางองค์ก็นั่งประจำโต๊ะบอกบุญชาวบ้านปาว ๆ ตะโกนโว้กว้ากเรียกเขาทำบุญอย่างไม่กระดากอาย...แล้วมันจะไหวหรือครับใต้เท้า" ผมเรียนถวายท่าน

"ทิดยิ่งเอ๋ย สมภารเจ้าวัดท่านก็อ้างว่า ท่านจำเป็นต้องจัดงาน ไม่เช่นนั้นก็ไม่มีเงินทองซ่อมแซมปฏิสังขรณ์โบสถ์ศาลา เขาทำกันอย่างนี้ทั้งนั้น ดีไม่ดียังได้เป็นพระครู พระอุปัชฌายะ เจ้าคุณเสียอีก นอกจากวัดนี้เท่านั้นที่ไม่ยอมจัดงานต่าง ๆ" หลวงตาอินท่านพูดอย่างขึงขัง

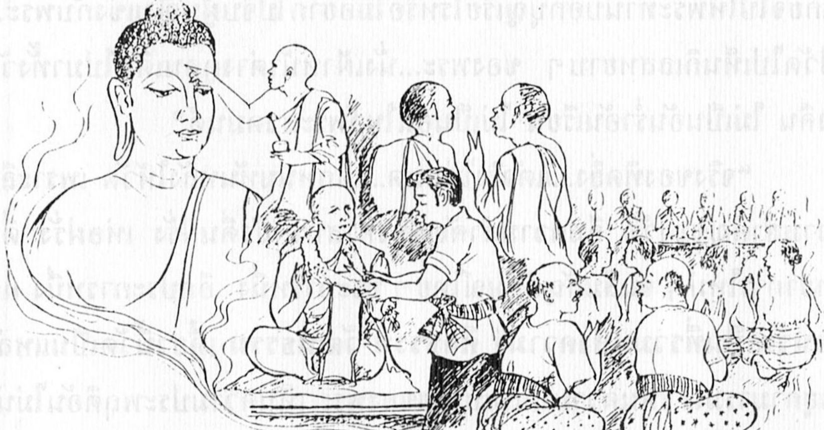
"ใต้เท้าไม่ทำก็เลยเป็น "หลวงตาอิน" อยู่อย่างนี้ พระครูก็ไม่ได้เป็น เจ้าคุณก็ไม่ได้เป็นกับเขา หัดประจบสอพลอป่านนี้ได้พัดเจ้าคุณมานานแล้ว

การก่อสร้างปฏิสังขรณ์ ผมว่าไม่ต้องมีงานประเภทยั่วยุกามารมณ์หรอกครับ บอกบุญเฉย ๆ ก็มีคนทำถมไป และเต็มใจทำด้วย เพราะทำบาทได้บาท ไม่ต้องเป็นค่าจ้าง ค่ารำวง จ้ำบ๊ะ ได้บุญเต็มเม็ดเต็มหน่วยเสียอีก ผมว่าเด็กหนุ่มหญิงสาวไม่อยากเข้าวัดเพราะขี้เกียจไปเบียดพระเที่ยวงาน ขี้เกียจไปให้พระท่านบอกบุญเรี่ยไรหรือไม่อยากไปจีบผู้หญิงแข่งกับพระ... ไปวัดไปเห็นกิเลสหยาบ ๆ ของพระ...นั่งเฝ้าหน้าต่างดูคนเดินไปมาทั้งวันทั้งคืน ไม่เป็นอันร่ำอันเรียน ไม่เป็นอันไหว้พระสวดมนต์"

"จริงของทิดยิ่ง...แต่จริงไม่หมด...เด็กหนุ่มหันหลังให้วัด เพราะลืมความสำคัญของวัด ลืมความสำคัญของศาสนา มัวตื่นฝรั่ง เห่อฝรั่ง ตื่นวิทยาการใหม่ ๆ จนลืมสัญลักษณ์ไทย ๆ ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง แต่ก่อนวัดเป็นที่รวมแห่งความรู้ ศีลธรรม วัฒนธรรม เดี๋ยวนี้วัดเป็นแหล่งยั่วยุกามารมณ์ เห็นความไม่เรียบร้อยของพระ เห็นความประพฤติอันไม่น่ากราบไหว้ของพระ เหตุสองประการนี้มีส่วนสำคัญยิ่งที่ผลักให้เด็กออกจากวัด เด็กไม่เห็นคุณค่าของวัด เลยทำให้ลืมขนบประเพณีอันดี ๆ ของไทย

"ตรุษไทยก็เลยไม่มีใครไปวัด เพราะไม่รู้ว่าเป็นตรุษไทยหนึ่ง เพราะรู้ว่าตรุษไทย แต่ก็ไม่รู้ว่าจะไปวัดทำไมหนึ่ง..." ผมสรุปถวายท่าน ❒

ช่วยกันแก้

เมื่อเสร็จงานสงกรานต์แล้ว ผมก็ไปวัดเยี่ยมหลวงตาอินผู้ที่ผมเคารพบูชา ตามวิสัยของคนที่ชอบไปวัด พอดีพบหลวงตาอินซึ่งทราบว่าพึ่งจะกลับจากสวดมนต์ฉันเพลที่นอกวัด ท่านเริ่มถามผมว่า

"ทิดยิ่ง ทำอย่างไรกันดี เวลาพระสวดมนต์ทายกทายิกาจะตั้งใจฟังพระสวดมนต์ ไปที่ไหนก็ที่นั่นเห็นแต่ประณมมือ ปากก็คุยกันจ้อตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นงานหลวง งานราษฎร์ บางทีท่านประธานงานหรือผู้หลักผู้ใหญ่มักจะเป็นเสียเอง เรามีอะไร ๆ จะคุยกัน รอไว้ให้สวดมนต์จบถึงคุยกันไม่ได้หรือ เสียมารยาทจริง ๆ งานวัดก็เหมือนกัน พระเณรในวัด นอกวัด

ควรจะมานั่งฟังพระสวดมนต์ นี่เปล่าแอบไปคุยกัน ยืนออกันหน้าโบสถ์ หลังโบสถ์ ดูๆ ไปแล้วทั้งพระทั้งฆราวาส ผู้ใหญ่ มักจะเป็นก่อน ผู้น้อยก็เป็นตาม...”

“ผมคิดว่าต้องช่วยกันแก้ครับ”

“บางคนไม่รู้เรื่องรู้ราว ประธานในงานหรือเจ้าภาพต้องเป็นผู้จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย บางทีประธานหรือเจ้าภาพงานก็ไม่จุดเพราะไม่รู้ ทายกผู้ขอศีล ขอพระปริตรไปจุดเทียนเสียเอง เทียนน้ำมนต์ก็เหมือนกัน เขาให้เจ้าภาพหรือประธานงานเป็นผู้จุด งานบางอย่างเขาไม่ตั้งขันน้ำมนต์ ก็อุตริไปตั้ง เช่น งานทำบุญศพ ๗ วัน ๕๐ วัน หรือร้อยวัน เพราะเขาไม่ถือว่าเป็นงานมงคล บางคนก็จุดธูปเล่ม เทียนเล่ม บูชาพระอย่างนี้ไม่เหมาะ เทียนแพธูปเล่ม เทียนเล่ม เขาใช้บูชาคน บูชาผี จุดธูปบูชาพระเขาใช้ธูปสามดอก เทียนเขาใช้คู่ ใช้กันผิดบ่อยๆ...”

“ผมคิดว่าต้องช่วยกันแก้ครับ”

“เวลาอัญเชิญพระพุทธรูปมาทำพิธีสมโภชก็เหมือนกัน บางคนอุตริเอาไปเวียน ๓ รอบ ๕ รอบ ไม่รู้เรื่องอะไรกัน ที่เขาเอานาคเวียนโบสถ์ เอามือขวาของนาคเข้าโบสถ์ ก็เพื่อให้เจ้านาคเคารพพระประธานในโบสถ์ หรือเวลาเวียนเทียนวิสาขบูชา มาฆบูชา เขาก็เอามือขวาเข้าโบสถ์ ก็เพื่อแสดงความเคารพพระประธานในโบสถ์ อันเป็นองค์แทนพระพุทธเจ้า ส่วนเวียนศพนั้นเขาเอามือขวาออกนอกเมรุ เอามือซ้ายเข้าหาเมรุ ตรงข้ามกับเวียนโบสถ์ ก็เพื่อให้คนตายเคารพคนที่มาช่วยงานศพ คนที่ไปงานจึงต้องลุกขึ้นยืนแสดงความคารพตอบ ส่วนการอัญเชิญพระพุทธรูปมาทำการสมโภชนั้นไม่ต้องไปเวียนรอบพลับพลาหรือบุษบก เพราะไม่ต้องไปเคารพใครที่ไหน...อ้อพูดถึงเรื่องงานศพ...ลืมไป...พระอ่านอภิธรรมนำหน้าศพ เขาใช้องค์เดียว พระนำหน้าศพนั้นเขาให้นั่งรถ จะเป็นรถอะไรก็ได้ หรือ

จะนั่งเสลี่ยงหาม นั่งนำศพนั้นต้องนั่งสำรวม นั่งอ่านพระอภิธรรมด้วยความสำรวม ไม่ใช่ใช้พระนำศพทีละสามองค์ ห้าองค์ และก็ไม่ใช่นั่งคุยกันจ้อบนรถ หรือส่ายตาดูคนดูแห่ศพ หรือนั่งโปรยยิ้มกับคนโน้นคนนี้ มันแลพิกล

"ผมคิดว่าต้องช่วยกันแก้ครับ"

เวลาสรงน้ำพระก็เหมือนกัน สรงกันสาดกันจนเป็นเรื่องสนุกคะนองไป ไม่ได้สรงกันด้วยความเคารพ อย่างนี้ไม่เป็นบุญ อย่าลืมว่าพระที่สรงนั้นเป็นองค์แทนพระพุทธเจ้า พระบรมศาสดาของเรา การสรงก็ควรจะสรงที่มือหรือองค์พระ โดยเฉพาะไม่ควรเอาพวงมาลัยสวมคอพระหรือคล้องคอพระ ผิดแบบผิดแผน พระอาจารย์บางองค์ก็เหมือนกัน อุตริไปเจิมพระพักตร์พระพุทธรูป ไปเบิกพระเนตรพระพุทธรูป มันเป็นเรื่องนอกรีตนอกรอย...เกี่ยวกับพระพุทธรูปอันเป็นองค์แทนพระบรมศาสดานี้ หากใครทำผิดแบบแผน นอกรีตนอกรอย จะไม่เป็นมงคลแก่ผู้นั้น ซ้ำจะเป็นอัปมงคลอย่างยิ่ง"

"ผมคิดว่าต้องช่วยกันแก้ครับ"

"คนไทยเราความจริงควรจะมีพระพุทธรูปประจำครอบครัว มีอย่างอื่นสาระพัดอย่างมีได้ ตู้เย็น วิทยุ พัดลม มีพร้อม แต่จะหาพระพุทธรูปประจำบ้านสักองค์ไม่มี กลางคืนจะนอนก็ซุกหัวนอน จะสวดมนต์ไหว้พระก็ไม่เป็น สารพัดอย่างมีได้ บางทีจะหาขันตักบาตรสักใบก็ไม่มี ตักบาตรทีก็ต้องเอาปิ่นโต กาละมัง หม้ออวย มันแลไม่น่าดู"

"ผมคิดว่าต้องช่วยกันแก้ครับ"

"ทิดยิ่ง...ที่ว่าต้องช่วยกันแก้ ช่วยกันแก้ ทำอย่างไร?"

"ใต้เท้าจะแก้ ต้องแก้ทั้งพระ แก้ทั้งฆราวาส พระต้องเป็นผู้แนะและเป็นทั้งผู้นำ อะไรแนะเขาได้ก็แนะ อะไรนำเขาได้ก็นำทำเป็นตัวอย่าง ฆราวาสก็ต้องคอยศึกษาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อะไรที่พระท่านแนะนำมา

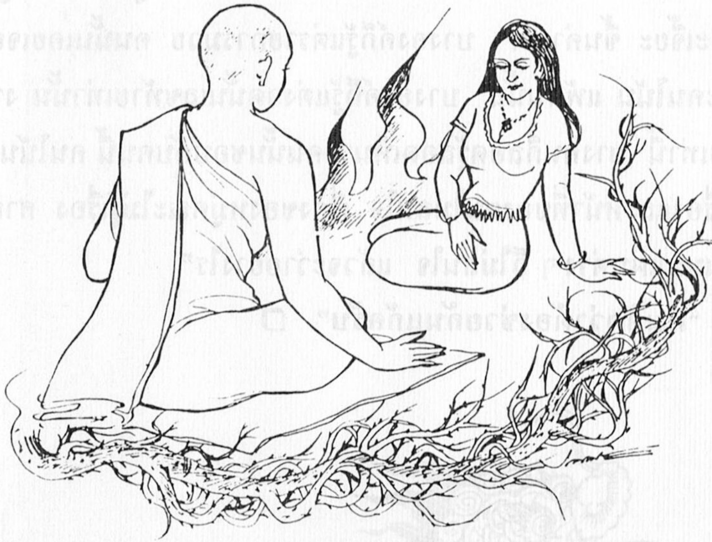
เห็นถูกเห็นควรก็ปฏิบัติตาม”

“ทิดยิ่ง...แล้วพระท่านแนะนำผิด ๆ เล่า ฆราวาสจะรู้หรือว่าผิดหรือถูก อาจทำผิด ๆ ตามพระท่านก็ได้ เดี๋ยวนี้พระบางรูปท่านรู้แต่อัตราดอกเบี้ยธนาคาร หรือดอกเบี้ยที่ท่านจะได้จากชาวบ้านกู้จากท่าน รู้แต่วิธีเรียกแป๊ะเจี๊ยะ ขึ้นค่าเช่า บางองค์ก็รู้แต่รายการมวย คนนั้นเคยเจอคนนี้เคยชนะคนโน้น แพ้คนนั้น บางองค์ก็รู้แต่งวดนั้นเลขท้ายเท่านั้น งวดนั้นเลขท้ายเท่านี้ บางคนก็สอดรู้สอดเห็นว่าคนนั้นชอบกับคนนี้ คนโน้นรักกับคนนี้ เรื่องและหน้าที่ของตนไม่สนใจ เรื่องของหมู่คณะไม่รู้เรื่อง ศาสนพิธีต่าง ๆ แบบแผนต่าง ๆ ก็ไม่สนใจ แล้วจะว่าอย่างไร”

“ผมคิดว่าต้องช่วยกันแก้ครับ” ❒

ทิดยิ่ง

หนาม

ผมเป็นคนทำบุญเลือก พระ แต่ไม่เลือก วัด ไม่เลือก คณะ ไม่เลือก นิกาย ใครเป็นพระแท้ พระที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติงาม ปฏิบัติออกจากทุกข์ ผมก็กราบไหว้ได้อย่างสนิทใจ ศรัทธาเลื่อมใสถือเป็น "เนื้อนาบุญ" อันควรแก่การเกื้อหนุนบำเพ็ญ...ด้วยเหตุนี้แหละผมจึงไปมาหาสู่กับ **"หลวงตาอิน"** เป็นประจำ เพราะท่านไม่ใช่พระประเภทหลอก ๆ ไม่ใช่พระที่เจริญแต่พรรษายุกาล แต่เป็นพระที่เจริญด้วยคุณธรรม ศีลวัตรปฏิบัติของท่านน่าเลื่อมใส เข้าใกล้ไม่เดือดร้อน ไม่เป็นภัย กลับสุขกายสบายจิต ผิดกับพระบางองค์ ยิ่งอยู่ใกล้อยู่นานเห็นกิเลสสันดานจนเอือมระอา

เมื่อสองวันมานี้ผมไปเที่ยวเมืองนนท์ ซื้อทุเรียนติดตัวมาหลายใบ จึงนำไปถวายหลวงตาอินท่านใบหนึ่ง พอดีพบท่าน จึงได้สนทนาด้วย

"ทิดยิ่ง...ทุเรียนมีหนาม แต่คนก็ชอบกิน ถึงราคาแพงกว่าผลไม้อื่นก็ยังมีคนซื้อ"

"ครับ เพราะคนไม่ได้กินหนามทุเรียน กินเนื้อทุเรียน เนื้อในรสโอชา ราคาจึงแพง"

"นักปราชญ์เขาเปรียบทุเรียนว่ารูปร่างไม่สวย แต่เนื้อในรสโอชา เหมือนกับคนที่รูปร่างท่าทางไม่สวยงาม แต่จิตใจดี มีศีลธรรม น่าคบหาสมาคม ใครๆ ก็อยากคบ อยากเป็นมิตรเป็นสหายด้วย"

"ใต้เท้าครับ...หนามอะไรที่เป็นพิษ?" ผมเรียนถามหลวงตาอิน

"เป็นพิษที่กาย หรือที่ใจ?" หลวงตาอินท่านย้อนถาม

"เป็นพิษที่ใจครับ" ผมเรียนถวายท่าน

"พระท่านตรัสว่า **กิเลสเปรียบเหมือนหนามที่ยอกแทงสันดานสัตว์ สัตว์ในที่นี้ รวมถึงคนด้วย รวมถึงพระ ถึงฆราวาสด้วย** หนามมีอยู่รอบๆ กาย ถ้าระวังรักษาจิตไว้ไม่ดี ก็ไม่พ้นที่จะถูกหนามยอกแทงได้ ทั้งๆ ที่หนามนี้เป็นพิษ แทงยอกแล้วเจ็บไปนาน แต่ก็ยังอดที่จะให้ถูกแทงถูกยอกกันไม่ได้ บางคนโดนหนามแทงทะลุปรุไปทั้งตัว ดิ้นทุรนทุรายอยู่ในกองหนามนั้นอย่างน่าสงสาร"

"อย่างไรๆ เสีย พระท่านคงจะถูกหนามแทงยอกน้อยกว่าฆราวาส เพราะท่านรู้จักระวังและรักษา" ผมเรียนถวายท่าน

"ทิดยิ่ง...ไม่แน่เสมอไป ก็ดูเอาซิ พระพุทธองค์ตรัสว่า **ความยินดีในหมู่คนพลุกพล่านเป็นหนามของผู้ยินดีในความสงบ** วัดเดี๋ยวนี้ก็ยังสงบสงัดดีอยู่หรือ? ในเมืองมีสักกี่วัดที่สงบสงัดร่มรื่นอันควรแก่บำเพ็ญสมณธรรม...เห็นรอบวัดมีแต่ตลาด ตลาดอยู่ในวัด หน้าวัดเป็นตึกเป็นห้องแถวไปหมด แล้วจะไม่ให้คนพลุกพล่านได้อย่างไร เมื่อคนพลุกพล่าน

ความสงบสงัดก็ไม่มี แล้วจะบำเพ็ญสมณธรรม อันเป็นธรรมของสมณะได้อย่างไร? ประเดี๋ยววัดโน้นมีงาน วัดนี้มีงาน มีรำวงในวัด การพนันในวัด"

"ใต้เท้าครับ...เดี๋ยวนี้เลิกแล้วครับ ทางราชการและคณะสงฆ์สั่งห้ามรำวงในวัด และการพนันในวัดอย่างเด็ดขาดแล้วครับ" ผมเรียนถวายท่าน

"เออ...สาธุ เลิกเสียได้เป็นบุญแท้ พูดเรื่องเกี่ยวกับหนามต่อดีกว่าอีกข้อหนึ่งว่า **ความใกล้ชิดกับมาตุคามเป็นหนามของพรหมจรรย์** ดูเอาเถอะข้อนี้เป็นอย่างไร? อันนี้มุ่งสอนผู้บำเพ็ญพรตพรหมจรรย์โดยเฉพาะ เรามักจะได้ยินข่าวเสมอ สมภารวัดนั้นสึกไปเพราะชอบกับสีกาคนนั้น แม่คนนั้นเอาของมาถวายท่านพระครู มาหาท่านพระครูคุยกับท่านพระครูบ่อยๆ พระมหาองค์นั้นชอบนั่งคุยกับคนนั้นคนนี้ แม่คนนั้นชอบมาคุยกับพระองค์นั้น องค์นี้บ่อยๆ อะไรๆ สารพัดที่จะได้ฟัง ซึ่งก็ล้วนแต่เป็นเรื่องขวากหนามของผู้บำเพ็ญพรตทั้งสิ้น **มาตุคามเป็นหนามของพรหมจรรย์** แต่ท่านก็ยัง**อยากใกล้ชิด ไม่ระวังรักษาจิต**"

"ท่านคงคิดว่า หนามยอกต้องหนามบ่ง ตามคำพังเพยของเรากระมังครับ ท่านจึงพยายามหาหนามไว้บ่งมากๆ" ผมเรียนถวายท่าน

"ที่ว่าเอาไว้บ่งนั่นแหละ กลับถลำตำหนามนั้นเข้าไปอีก เรื่องพระกับผู้หญิงนี้ ฉันเองยังชอบแบบเก่า กฎหมายเก่า ที่ให้เอาโทษทั้งพระทั้งผู้หญิง หากปราชิก เมื่อสึกหาลาเพศแล้วต้องรับโทษทัณฑ์บ้านเมืองด้วย ไม่ปล่อยลอยตัวเหมือนเดี๋ยวนี้ หนามตอในวัดจะได้น้อยลง พรหมจรรย์ก็บริสุทธิ์เข้า"

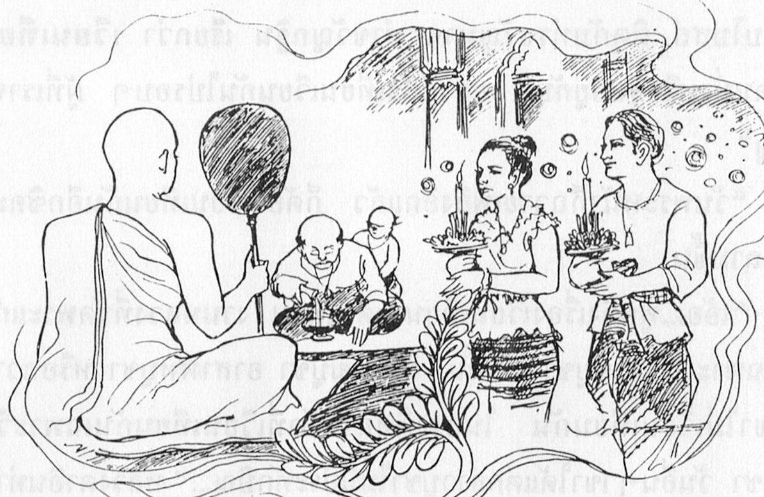
"สึกเสียผมก็ว่ายังดี บางทีท่านอู้ไว้เฉย" ผมเรียนถวายท่าน

"พอ...พอ...ทุเรียนผลเดียวเทศน์อานิสงส์เสียตั้งนาน หนามทุเรียนคมอย่างนี้เอง"

พอดีรถมารับท่านไปบวชนาค ❐

ข้างเจดีย์

ทิดยิ่ง

คำพระ

เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม เป็นวันวิสาขบูชา ผมไปวัดแต่เช้าไปทำบุญเลี้ยงพระ รักษาศีล และฟังธรรม และอยู่วัดจนกระทั่งกลางคืนในตอนกลางคืนปรากฏว่า มีชายหนุ่มหญิงสาวไปวัดกันมากเป็นพิเศษ ทั้งๆ ที่ตอนเย็นฝนได้ตกลงมาขนาดหนัก และโปรยลงละอองตลอดเวลา แต่ส่วนมากที่ไปนั้น ไปเพียงเพื่อเวียนเทียนประทักษิณรอบ ๆ อุโบสถ และก็มีอยู่จำนวนไม่น้อยที่ไปเพื่อความสนุกสนานคะนองตามอารมณ์ บางคนก็ส่งเสียงเจี๊ยวจ๊าวด้วยความสนุกและฤทธิ์ของสุรา มากกว่าไปเพื่อ แสวงบุญ หลังจากเวียนเทียนเสร็จเรียบร้อย ผมก็ได้มีโอกาสพบกับ "หลวงตาอิน"

และได้อยู่ร่วมสนทนากับท่านหลายคนด้วยกัน

"โยม พวกเราชาวบ้านเรียก **เวียนเทียน** แต่ภาษาราชการหรือภาษาหนังสือเขาเรียกว่า **เดินเทียน** ความจริงเราเวียนรอบ ๆ โบสถ์ไม่ได้ส่งเทียนเวียน เขาจึงเรียกว่า **เดินเทียน** ก็เพราะมือถือธูปเทียน ดอกไม้เดินรอบโบสถ์ ผิดกับทำขวัญนาค ทำขวัญกฐิน เรียกว่า **เวียนเทียน** เพราะคนนั่งหรือยืนอยู่กับที่ แล้วก็ส่งเทียนเวียนกันไปรอบ ๆ ผู้ที่เราจะทำขวัญ"

"วันพระหน้าก็ถวายเพลิงอีกแล้ว ก็ต้องเวียนเทียนกันอีกซิคะ" ป้าพริ้งถามขึ้น

"เอ้อ...พูดถึงเรื่องเวียนเทียน เดินเทียน งานหลวงที่วัดพระแก้วเขาทำเฉพาะวันวิสาขบูชา เท่านั้น วันมาฆบูชา อาสาฬหบูชา หรือถวายเพลิงเขาไม่เวียนเทียนกัน ในกรุงก็หลายวัดที่เวียนเทียนกันเฉพาะวันวิสาขบูชา วันอื่น ๆ เขาได้แต่กล่าวบูชาไม่มีประทักษิณ..." หลวงตาอินท่านเล่าให้ฟัง

"หลวงพ่อ...หลวงพ่อ ทำไมเขาถึงเวียนวันเดียวเท่านั้น เขามีเหตุผลอย่างไร?" ทิดรอดสอดถามขึ้น

"นักปราชญ์เขาว่า วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญที่สุดทางพระพุทธศาสนา เป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน มีความสำคัญกว่าวันมาฆบูชา อาสาฬหบูชา และถวายเพลิง จึงกระทำประทักษิณเฉพาะวันสำคัญจริง ๆ เพื่อให้เด่นในความสำคัญนั้น ถ้าวันมาฆบูชาก็เวียนเทียน ถวายเพลิงก็เวียนเทียน ก็จะเหมือนกันหมด ไม่เห็นความสำคัญที่เหนือกว่ากัน" หลวงตาอินท่านอธิบายให้ฟัง

"ก็วันของพระพุทธเจ้าด้วยกันทั้งนั้น บ้านนอกเราเคยเวียนเทียนกันมาทั้งมาฆะ วิสาขะ ถวายเพลิง อิฉันว่าควรจะเวียนเทียนทุกครั้งแหละ

ดีค่ะหลวงพ่อ” น้าแดงพูดขึ้นบ้าง

“วัดเราเคยเวียนเทียนกันมาทุกครั้ง ก็ต้องทำกันต่อๆ ไป เพราะเป็นประเพณีเสียแล้ว ถ้าเราไม่ทำกลับจะเสีย ฉันขออย่างเดียวขอให้พวกเราเวียนเทียน เพื่อการสักการะบูชากันด้วยความเคารพ อย่าได้ทำกันเพราะความสนุกสนานคะนอง หรือทำเพื่อหวังลาภผล เช่น ว่าเวียนเทียนแล้วถูกล้อตเตอรี่หรือจะสบโชควาสนาต่างๆ ขอให้ตั้งใจบูชาความดีความงาม ในพระคุณของพระพุทธเจ้ากันจริงๆ เถิด” หลวงตาอินพูด

“อาจารย์ครับ...บางปีผมเห็นเขาทำเดือนหก บางปีก็เดือนเจ็ด เอาอะไรเป็นกฎเกณฑ์” ทิศเชยถามขึ้นบ้าง

“ปีใดมีเดือนแปดสองหน คือ มีแปดหน้าแปดหลัง หรือที่เขาเรียกว่า **อธิกมาส** ปีนั้นเขาก็เลื่อนทำวิสาขบูชาจากเดือนหกมาเดือนเจ็ด เลื่อนทำมาฆบูชาจากเดือนสามมาเดือนสี่ อย่างปีนี้เป็นต้น” หลวงตาอินท่านตอบ

“หลวงพ่อครับ...ของที่เขาถวายพระเวลาเทศน์หรือสวดมนต์เขาเรียกว่าเครื่องไทยทาน หรือไทยธรรมกันแน่ครับ เห็นใช้ไม่ใคร่เหมือนกัน” ทิดเกื้อถามขึ้น

“ที่ถูกเขาเรียก “**ไทยธรรม**” แปลว่า ของอันบุคคลพึงให้ บุคคล**พึงให้ก็หมายถึงพระ ซึ่งเราถือว่าเป็นเนื้อนาบุญ** ส่วนไทยทานนั้นไม่เข้ากับความหมาย อันนี้เห็นใช้กันผิดบ่อยๆ เหมือนกัน” หลวงตาอินท่านชี้แจงให้ฟัง

“เมื่อถวายเครื่องไทยธรรมเสร็จแล้ว พระสงฆ์ท่านก็อนุโมทนา เจ้าภาพก็กรวดน้ำ หรือตรวจน้ำกันแน่ครับ” ทิดรอดถามขึ้นใหม่

“เขาเรียกว่า **กรวดน้ำ** กรวดถ้าเป็นคำกริยา แปลว่า หลั่ง กรวดน้ำก็คือการหลั่งน้ำจากภาชนะสู่ภาชนะที่รอง พร้อมทั้งตั้งจิตอุทิศส่วนกุศลที่บำเพ็ญนั้น พอพระท่านเริ่มยถา ก็เริ่มหลั่งน้ำใส่ภาชนะที่รอง การกรวดน้ำ

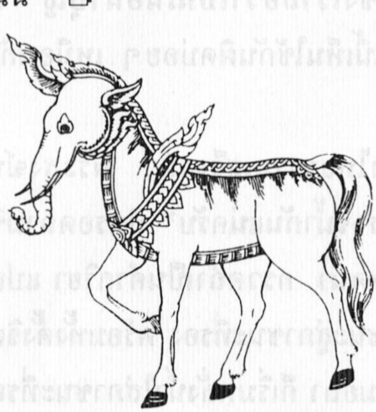
ต้องให้น้ำไหลออกมาเป็นช่วง ๆ ไม่ขาดระยะ ไม่ใช่ให้หยดติ๋ง...ติ๋ง...และต้องให้หมดทันทีเมื่อพระท่านเริ่มบทสัพพี...ที่เห็น ๆ กันมาบางทีพระท่านสัพพีไปตั้งนานแล้ว ก็ยังกรวดน้ำกันไม่เสร็จ บางคนมาเริ่มกรวดน้ำเอาตอนสัพพีตอนพระท่านยถา กลับอยู่เฉย ๆ ก็มี...ส่วนคำว่าตรวจน้ำนั้นก็เห็นมีเขาใช้กันเหมือนกัน คงจะใช้ได้ทั้งสองคำ แต่ฉันรักใช้คำแรกมากกว่า **สำคัญคือขอให้ทำให้ถูก ปฏิบัติให้ถูกเป็นใช้ได้**” หลวงตาอินท่านอธิบายให้ฟัง

“พระบางองค์ท่านสวดมนต์ไม่ค่อยได้ ไปสวดล่มตามบ้านบ่อย ๆ บางทีผมขายหน้าแทนพระท่าน” ทิดเบิ้มพูดขึ้น

“มนต์มีอยู่ ๒ สูตร ที่โบราณห้ามสวดตามบ้านอย่างเด็ดขาด ถือว่าเมื่อสวดแล้วเป็นอัปมงคลแก่ผู้สวด ทิดยิ่ง รู้ไหมว่าสูตรอะไร?”

“ไม่ทราบครับ” ผมตอบถวายท่าน

“มนต์ที่โบราณห้ามสวดในบ้านที่ถือว่าเป็นอัปมงคลแก่ผู้สวด คือ สูตรที่ ๑ คือ มนต์ที่ยังท่องจำไม่ได้ หรือยังจำไม่ได้หมด สูตรที่ ๒ คือ มนต์ที่ท่องจำได้แล้ว แต่ลืมเพราะไม่ได้หมั่นเล่าท่องไว้ สองสูตรนี้สวดแล้วเป็นอัปมงคล แต่เดี๋ยวนี้พระเจ้าไม่สนใจเรื่องท่องบ่นมนต์พรพระสวดปาฏิโมกข์ก็หายาก ท่านไปสนใจเรื่องอื่นกันหมด ซึ่งล้วนแต่ไม่ใช่เรื่องของพระทั้งนั้น” ❐

น้ำหลวง

หลวงตาอินท่านให้ "เจ้าเปีย" ลูกศิษย์ของท่านมาพบผมที่บ้าน บอกว่าท่านพระครูวัด "ท้ายเมือง" ถึงแก่กรรม หลวงตาอินท่านชวนผมไปอาบน้ำศพท่านพระครูวัดท้ายเมืองด้วยกัน ผมไม่ขัดข้อง ไปพบท่านตามนัด เมื่อได้เวลาผมกับหลวงตาอินก็นั่งรถไปอาบน้ำศพท่านพระครูวัดท้ายเมือง มีเจ้าเปียติดตามไปด้วย บนรถจิ๊ปนั้นผมคุยกับหลวงตาอินไปตลอดทาง หลวงตาอินท่านเริ่มรำพึงขึ้นก่อนว่า

"เออ...วัดไหนสมภารตายที วัดนั้นก็ยุ่งกันที"

"ทำไมถึงยุ่งเล่า ใต้เท้า?"

"จะมีเรื่องอะไรเล่าทิดยิ่ง ก็เรื่องแย่งกันเป็นสมภารเจ้าวัดละซิ"

"ทำไมถึงต้องแย่งกันเป็นเล่าครับ?"

"ก็เพราะมีคนดีหลายคน มีพวกหลายพวก แต่ละพวกก็มีลูกศิษย์ มีคนสนับสนุน ต่างคนต่างก็รักวัด รักหมู่คณะ เมื่อแย่งกันรัก ก็เลยแย่งกันเป็นสมภาร"

"เป็นสมภารเจ้าวัด รวยมากหรือครับ จึงแย่งกันเป็น"

"ช่างเขาเถอะ เรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของเรา"

"ใต้เท้าครับ บวชเป็นพระ ตายแล้วมีเงินทองเหลือไว้มากๆ ดีหรือไม่ค่อยจะมีเงินมีทองเหลือดี?"

"ทิดยิ่งเล่า มีความเห็นว่าอย่างไร"

"ผมเห็นว่า ควรจะมีเงินเหลือมากๆ จะได้ทำงานศพให้หรูหรา ไม่เป็นภาระแก่ลูกศิษย์หรือคนข้างหลัง"

"ทิดยิ่ง...อย่าลืมว่า พระไม่ใช่พ่อค้า ไม่ใช่นายทุน ไม่ใช่นักค้าขาย พระเป็นนักบุญ "กำไรของพระคือการทำความดี" ไม่ใช่การสะสม สมภารตายลง มีเงินทองเหลือมากมาย ไม่เป็นเกียรติแก่สมภารผู้นั้นเลย เกียรติของคนอยู่ที่คุณธรรมความดี ไม่ใช่ทรัพย์สินเงินทอง"

"ใต้เท้าครับ...ถ้าไม่สะสมเงินทองไว้ทำศพ แล้วใครเขาจะจัดการศพให้เล่า?"

"ก็ลูกศิษย์ ทายกทายิกา พระเณรก็ช่วยกันทำซิ"

"ถ้าอย่างนั้นศพก็ไม่หรูหรา ไม่สมกับสมภาร หรือตำแหน่งหน้าที่ซิครับ?"

"ทิดยิ่งเอ๋ย...คนเราดีตอนตายเมื่อไรเล่า คนดีต้องดีตอนมีชีวิตอยู่ ได้สร้างคุณงามความดีไว้ เป็นพระก็ต้องดีระหว่างเป็นพระ ไม่ใช่

ครึ่งพระครึ่งฆราวาส หากเป็นพระประเภทหลบธรรมวินัย ต่อให้ตายแล้วสร้างเมรุด้วยเสาทองคำ มีมหรสพสิบวันสิบคืน ก็ไม่พ้นคนหยาบหยาม"

"ศพพระ ใต้เท้าเห็นควรมีมหรสพแสดงไหมครับ?"

"โดยข้อเท็จจริง งานศพพระไม่น่าจะมีมหรสพ ศพพระควรจะทำอย่างพระ ทำแบบพระๆ จัดงานศพให้เป็นบุญกุศลจริงๆ จะเป็นประโยชน์กว่า แต่กลัวจะทำไม่ได้ เพราะพวกมากลากไป"

พอดีรถผ่านหมู่บ้านไปอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งผมก็ไม่รู้จักวัดท้ายเมือง จึงไม่รู้ว่าเมื่อไรจึงจะถึงวัด จึงเรียนถามท่านว่า

"ใต้เท้าครับ...อีกนานไหมครับ จะถึงวัด?"

"อีกสักพัก ราวๆ ครึ่งชั่วโมงก็จะถึง"

"จะทันอาบน้ำศพหรือครับ?"

"วัดบ้านนอกคงไม่เป็นไร ถ้าในกรุงแล้วไม่ได้ ถ้าน้ำหลวงเขาอาบแล้ว ใครอาบต่อไม่ได้"

"น้ำหลวงเป็นอย่างไรครับ?"

"น้ำที่ทางราชการจัดมาอาบน้ำศพ เรียกว่า น้ำหลวง การรดน้ำแต่งงานเขาใช้ผู้ใหญ่ที่สูงสุดรดน้ำสังข์ก่อน แล้วแขกอื่นรองๆ ลงไปที่หลัง อาบน้ำศพนั้นคนละอย่าง เขาปล่อยให้ใครต่อใครอาบกันก่อน พอถึงเวลาก็อาบน้ำหลวงเป็นครั้งสุดท้าย ถ้าไม่ใช่น้ำหลวง ก็มักเชิญผู้หลักผู้ใหญ่ผู้มีเกียรติอาบเป็นครั้งสุดท้าย ปฏิบัติผิดกัน จำไว้ให้ดี"

"ผมพึ่งทราบครับ"

"เรื่องเหล่านี้ควรรู้ ผู้รู้ทำผิดขายหน้าจนตาย เด็กและคนอื่นๆ จะเอาแบบอย่างผิดๆ ไปใช้"

"ใต้เท้าครับ...ศพท่านพระครูวัดท้ายเมือง ต้องใส่โกศไหมครับ"

"ทำไม ต้องใส่โกศ"

“ผมเห็นท่านพระครูวัดอื่นๆ เขาใส่โกศกันทั้งนั้น”

“ทิดยิ่ง...นั่นมันไม่ใช่โกศพระราชทาน หรือโกศหลวง มันโกศลวง ทำล้อเลียนโกศหลวง สำหรับศพพระโกศหลวงจะพระราชทานเฉพาะพระราชาคณะ ตั้งแต่ชั้นราชขึ้นไป พระราชาคณะชั้นต่ำกว่านั้นเป็นเพียงหีบทอง”

“ใต้เท้าเห็นด้วยไหมครับ ถ้าจะใช้โกศแบบลวง”

“ไม่เห็นด้วยเลย ของเก๊ ของทำเลียนแบบ มันเป็นภัยแก่คนที่ไม่รู้ ทำให้คนเข้าใจผิด เข้าใจเขว”

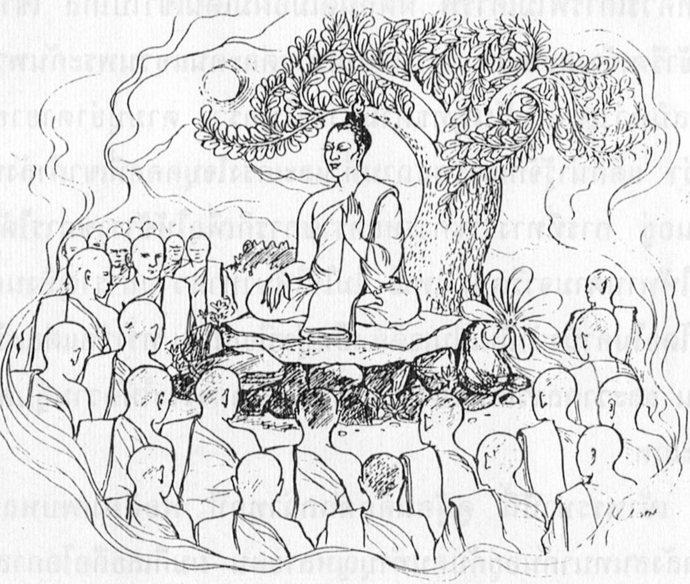
“หลวงพ่อครับ อย่างนี้เขาเรียกพระต้มชาวบ้านได้ไหมครับ?” เจ้าเปียสอดขึ้น

พอดีรถถึงวัดท้ายเมือง ❐

ข้างเจดีย์

ทิดยิ่ง

วันอาสาฬหบูชา

วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ เป็นวันเข้าพรรษา ผมไปวัดทำบุญเช่นที่เคยปฏิบัติมาทุกปี แต่ก่อนจะถึงวัดผมพบกระทาชาย ๓ คน แบกปืนยาวคนละกระบอก พร้อมด้วยเด็กติดตามไปด้วยอีก ๒ คน สักครู่กระทาชายคนหนึ่งก็จ้องปืนขึ้นยิงนกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งกำลังกินน้ำอยู่ในสระอย่างเพลิดเพลิน เสียงปืนนั้นทำให้ฝูงนกเหล่านั้นตกใจ แตกฝูงกระเจิงไปหมด ลูกปืนพลาดเป้าหมาย ไม่ได้นก...เขาเหล่านั้นก็เดินต่อไป ไปจ้องอยู่ใต้ต้นสนข้างๆ เจดีย์จ้องปืนยิงนกอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งกำลังสนุกสนานบนกิ่งพิกุล ยิงพลาดอีกเช่นเคย นกบนต้นพิกุลบินว่อนด้วยความตกใจ พร้อมทั้งชาวบ้านชาววัดที่ไปทำบุญ

บนศาลาก็พลอยตกใจด้วยที่ได้ยินเสียงปืนนั้น... ผมคิดว่ากระทาชายทั้งสามนั้น คงจะเข้ารีตนับถือศาสนาอื่น ถือว่าการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นบุญ จึงกระทำเช่นนั้น ถึงจะเข้ารีตเข้ารอยก็น่าจะเป็นคนมีสัมมาคารวะ รู้จักสถานที่ควรเคารพไม่เคารพ ผิดถนัดเมื่อผมเดินเข้าไปใกล้ เขาเหล่านั้นไม่ได้เข้ารีตเข้ารอยอะไร เพราะเห็นเขาแต่ละคนแขวนพระกันพวงใหญ่ๆ จึงเชื่อสนิทว่าเขาคงเป็นพุทธตามสำมะโนครัว ตามปู่ย่าตายายของเขามากกว่า แต่ก็น่ารู้จักเคารพสถานที่ และเกรงใจบุคคลที่เขากำลังทำบุญให้ทานกันอยู่ การที่ทางราชการหยุดราชการก็เพื่อให้ข้าราชการได้มีโอกาสทำบุญให้ทานตามจารีตประเพณี ไม่ใช่ให้มาหาความสำราญยิงนกตกปลาในวัด โดยไม่คำนึงว่านั่นเป็นเจดีย์ เป็นปูชนียสถาน ทางวัดแต่ละวัดควรจะกวดขัน และว่ากล่าวเตือนทรชนเหล่านั้น วัดควรจะให้ความคุ้มครองสัตว์ทุกประเภท

เข้าพรรษาปีนี้ ดูผู้คนคึกคักกว่าทุกปี พอดีผมพบหลวงตาอินท่านกำลังสนทนากันอยู่กับคนทำบุญหลายคน ผมก็เลยถือโอกาสผสมโรงสนทนากับเขาเหล่านั้นด้วย

"ท่านอาจารย์ เมื่อคืนที่แล้ว ๑๕ ค่ำ ทางวัดเวียนเทียนเนื่องในงานอะไรครับ" ทิดเรืองถามขึ้น

"อ๋อ...อาสาฬหบูชายังไงเล่า" หลวงตาอินท่านตอบ

"ก่อนๆ ไม่เคยทำกันนี่ครับ" ทิดรอดติงขึ้น

"คณะสังฆมนตรีเขาพึ่งจะบัญญัติวันอาสาฬหบูชาขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ นี่เอง" หลวงตาอินท่านตอบ

"มันสำคัญอย่างไรหรือคะ?" น้าระเบียบถามขึ้นบ้าง

"มันสำคัญที่ว่า วันอาสาฬหบูชาเป็นวันที่พระพุทธเจ้าเริ่มประกาศพระศาสนา นับถอยหลังไป ๔๕ ปีก่อนปรินิพพาน คือ เมื่อพระพุทธองค์

ตรัสรู้แล้วในเพ็ญวิสาขบูชา ล่วงได้สองเดือนเต็มก็ได้จาริกไปโปรดปัญจวัคคีย์ มีอัญญาโกณฑัญญะ เป็นต้น ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองสาวัตถี ได้แสดงธัมมจักกัปปวัตนสูตร เป็นวันที่พระอริยสงฆ์สาวกบังเกิดขึ้นในโลก และก็เป็นวันที่บังเกิดพระสังฆรัตนสมบูรณ์เป็นพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ คณะสังฆมนตรีเห็นว่าสำคัญ จึงได้บัญญัติวันนี้ขึ้น ที่เราเห็นเขาทำรูปธรรมจักรคู่กับกวางก็เพราะเหตุนี้แหละ”

“วันเข้าพรรษากับวันอาสาฬหบูชา วันไหนสำคัญกว่ากันครับ” ผมเรียนถามท่านบ้าง

“วันเข้าพรรษาเป็นวันพระพุทธบัญญัติ วันอาสาฬหบูชาเป็นวันสังฆมนตรีบัญญัติ สำคัญคนละแบบ แต่เดี๋ยวนี้พระท่านไม่ได้ออกไปเหยียบย่ำข้าวปลาใครเขาเหมือนสมัยพุทธกาลแล้ว เพราะพระท่านไม่ได้จาริกไปสั่งสอนใครๆ เหมือนแต่ก่อน นอกจากทัศนาจรเพื่อสนุกๆ” หลวงตาอินท่านตอบ

“ผมว่าทางคณะสงฆ์ควรจะวางโครงการเผยแผ่พระศาสนาให้กว้างขวางกว่านี้ เพราะไม่ค่อยได้ทำอะไรกัน” ทิดรอดสอดขึ้นอีกครั้ง

“คุณเอ๋ย...พระท่านมีโครงกิน มากกว่าโครงการ ก็ดูซิกระดานดำของท่านเดือนหนึ่งๆ มีแต่ฉันเช้าบ้านนั้น ฉันเพลบ้านนี้ สวดมนต์เย็นบ้านโน้น ล้วนแต่เรื่องโครงกินทั้งนั้น วางโครงการไว้ด้วยว่า ก่อนกินต้องสวดมนต์บทนั้น บทนี้ กินแล้วสวดบทนั้น บทนี้ ดูเอาเถอะ” หลวงตาอินท่านพูด

“ท่านมีโครงกินอย่างนี้ไม่เสียหายอะไรนี่ครับ เพราะชาวบ้านเขานิมนต์” ผมเรียนถวายท่าน

“ฉันสังเกตมานานแล้ว สมภารวัดไหนก็วัดนั้น ไม่ได้วางโครงการในการประกาศพระศาสนากันเลย มัวคิดแต่เรื่องสร้างตึก สร้างห้องแถว

วัดคิดแต่จะหาผลประโยชน์เข้าวัด ปรับปรุงตลาดของวัด คิดแต่เรื่องสร้างโบสถ์ สร้างโรงเรียน จิปาถะ เรื่องประกาศพระศาสนาไม่ค่อยสนใจ" หลวงตาอินท่านว่า

"มันก็แปลกครับ...พระพุทธศาสนาของเราเป็นจิตนิยม ไม่ใช่วัตถุนิยม แต่พระหาเงินเข้าวัดได้เก่ง สร้างโบสถ์เก่ง สร้างโรงเรียนได้ กลับมีความดีความชอบ คณะสงฆ์กลับขอพระราชทานสมณศักดิ์เป็นเจ้าคุณ เป็นพระครูให้ ส่วนพระที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติงาม เคร่งศีล เคร่งธรรม กลับถูกปล่อยปละละเลย ไม่มีความดีความชอบ พระท่านก็มุ่งแต่สร้างวัตถุแข่งกันซิ แล้วเราจะว่าอย่างไรเล่าครับ" ผมเรียนถวายท่าน

"นั่นมันเรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของฉัน ความจริงหน้าที่จริง ๆ ของพระคือการ "ตัดกิเลส" และประกาศพระศาสนา เรื่องสร้างโบสถ์ สร้างวัด สร้างกุฏิ เป็นเรื่องของทายกทายิกาเขาจัดให้ ไม่ใช่เราต้องมาจัดทำเอง เรื่องผลประโยชน์วัดก็เหมือนกัน เป็นเรื่องทายกทายิกาเขา ไม่ใช่เรื่องสมภารเจ้าวัด ต้องไปบงการโน่น บงการนี่" หลวงตาอินท่านพูด

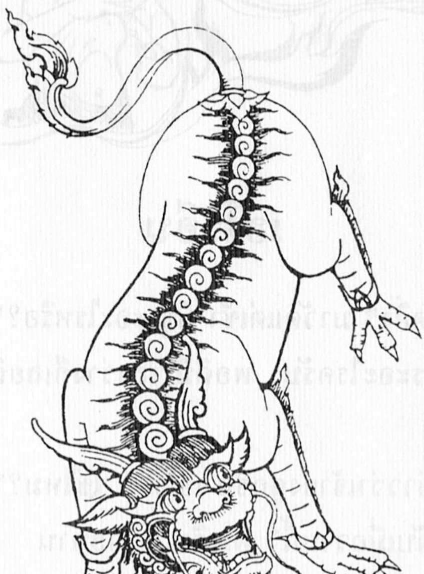
"ถ้าปล่อยเป็นเรื่องกรรมการวัด กรรมการวัดก็เป็นกรรมกิน กินผลประโยชน์วัดอีกนั่นแหละ กรรมการวัดจึงรวยไปตาม ๆ กัน บางแห่งรวยเป็นตระกูล ๆ ไปทีเดียว" ผมเรียนถวายท่าน

"นั่นเป็นความบกพร่องของสมภาร แต่ก็ไม่ใช่เรื่องสมภารต้องไปชักใยกรรมการวัด ว่าให้ขึ้นค่าเช่าแห่งนั้น ขอแป๊ะเจี๊ยรายนี้ เวลานี้สมภารหลายวัด หน้าฉากทำว่าไม่รู้เรื่อง เป็นเรื่องของกรรมการวัด แต่หลังฉากหรือบงการแท้จริง คือสมภารเจ้าวัดนั่นเอง มันล้วนแต่เป็นเรื่องโครงกินทั้งนั้น โครงการประกาศพระศาสนาไม่มีกันเลย

วันอาสาฬหบูชา อันเป็นวันคล้ายวันประกาศพระศาสนาของพระบรมศาสดาของเรา ขอให้พระสงฆ์ผู้เป็นศาสนทายาทจงเป็นผู้บวชเพื่อตั้งใจ

ประกาศพระศาสนาสืบแทนพระศาสดาของเราเถิด อย่าบวชเพื่อเบียดบังพระศาสนาเลย ทายกทายิกาก็จงปฏิบัติตนเป็นผู้มีธรรม เป็นกำลังในพระศาสนา อย่าสนับสนุนพระเณรที่ย่ำยีธรรมวินัย วันอาสาฬหบูชาก็เป็นวันมีความหมายยิ่ง เป็นการปฏิบัติบูชา บูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราอย่างแท้จริง สมกับเป็นวันที่พระพุทธเจ้าประกาศพระศาสนา และเป็นวันที่เริ่มมีพระสังฆรัตนะ” หลวงตาอินสาธยาย

พอดีพระตีระฆังเพื่อลงโบสถ์ฟังเทศน์ ผมได้เปรียบที่ฟังท่านเทศน์ข้างๆ เจดีย์ เทศน์นอกธรรมาสน์ แต่ก็ต้องลงไปฟังเทศน์บนธรรมาสน์กับเขาอีก ❐

เฮโรอีน

"วันนี้ "ทิดยิ่ง" มาวัดแต่เช้า มีธุระอะไรหรือ?"

"ผมไม่มีธุระอะไรครับ พอดีมีเวลาว่างก็เลยถือโอกาสมาคุยกับใต้เท้า"

"เออ...ได้ข่าวว่าเจ้ายงถูกจับ เฮโรอีน ใช่ไหม?" หลวงตาอินถาม

"ครับ ถูกจับเมื่อวานนี้" ผมเรียนถวายท่าน

"เจ้ายงมันค้ามานานแล้วหรือ? แล้วใครไปประกันเล่า?" หลวงตาอินถาม

"เท่าที่ทราบ ทิดยง ทั้งสูบ ทั้งค้า เขาห้ามประกันครับ"

"ทิดยงมันสูบกับเขาด้วยเหมือนกันหรือ? เสียชื่อวัด เสียชื่ออุปัชฌาย์อาจารย์หมด" หลวงตาอินถาม

"ทิดยงสูบมานานแล้วครับ...คราวนี้จับได้มากเสียด้วย คนไม่รักตัวเอง จะให้รักพ่อแม่ รักครูบาอาจารย์ รักวัดรักวาได้อย่างไร?"

"เขาว่าเฮโรอีนนี้มีพิษร้ายแรงมากเชียวหรือ?"

"ร้ายกว่ากระสุนคอมมูนิสต์หลายเท่า ใครสูบติดเข้าแล้วไม่รีบถอนตัวต้องตายทุกคน ถึงมีเงินสูบแต่อดไม่ได้ก็ต้องตาย มันทำลายทุกส่วนของร่างกายให้เสื่อมโทรม ทำลายทั้งร่างกาย ระบบประสาท เศรษฐกิจ ตลอดจนความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง คนติดแล้วไม่มีเงินจะซื้อก็ต้องขโมยเขาเอา จะทำมาหากินก็ทำกับเขาไม่ไหว ชาติจะพินาศก็เพราะเฮโรอีน ถ้าเราไม่ช่วยกันรีบต่อต้าน ขณะนี้เฮโรอีนกำลังคุกคามสวัสดิภาพของคนไทยอย่างน่าอันตรายที่สุด" ผมเรียนถวายความจริงต่อท่าน

"ทิดยิ่ง ถ้าอย่างนั้นมันก็ร้ายกว่าฝิ่น หรือเหล้าเถื่อนซิ" หลวงตาอินถาม

"เฮโรอีนพิษร้ายกว่าฝิ่นหรือเหล้าเถื่อนเป็นร้อยๆ เท่าทีเดียว ฝิ่นเหล้าถึงจะให้โทษ แต่ก็ไม่ทำลายสุขภาพของร่างกายรวดเร็ว และร้ายแรงเท่าเฮโรอีน คนติดฝิ่นกินเหล้า สูบแล้วกินแล้วยังทำงานทำการได้ คนติดเฮโรอีนจะไม่ยอมทำอะไรเลย เพราะระบบของร่างกายทุกส่วนเสื่อมชาหมด" ผมเรียนถวายท่าน

"สมัยก่อนคนสูบฝิ่นเขาว่าสูบแล้วใจชื้น ชุ่มชื่นดี นั่งประดิษฐ์ประดอยทำอะไรๆ ได้อย่างใจเย็น เครื่องมุก เครื่องงา งานแกะสลักภาพผนังสำเร็จจากฝีมือคนสูบฝิ่นไม่ใช่น้อย" หลวงตาอินท่านเล่าให้ฟัง

"เวลานี้เท่าที่ทราบเฮโรอีนนี้ได้ระบาดเข้าเรือนจำ โรงเรียน โรงค้าแล้ว" ผมเรียนถวายท่าน

"ก็ที่เรือนจำเป็นแหล่งขังพวกติดเฮโรอีน พวกค้าเฮโรอีน คนสูบ

คนค้า เจอกันในนั้นมันก็อดไม่ได้ ยิ่งรวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนก็ยิ่งทำให้สะดวกเข้า ขายซื้อกันในหมู่นั้น ความจริงเมื่อศาลสั่งขังหรือลงโทษแล้ว ฝ่ายปกครองควรจะหาทางบำบัดรักษา ไม่ใช่ปล่อยไปตามบุญตามกรรม รวมกันอยู่เพื่อช่องทางสุมสูบกันซื้อขายกันในนั้น" หลวงตาอินให้ความเห็น

"เขาว่าค้าเฮโรอีนกำไรดี คนค้าก็ต้องพยายามไปขายในหมู่คนมาก ๆ ยิ่งไปขายในหมู่คนที่เคยสูบเคยลิ้มรสแล้ว ก็ยิ่งสะดวกกำไรงาม" ผมเรียนถวาย

"ได้ข่าวระบาดเข้ามาตามวัดบ้างแล้วยัง?" หลวงตาอินถาม

"คนนอกวัดเคยนำเข้ามาสูบในวัดเสมอ ๆ แต่คนในวัดหรือพระเณรนั้นยังไม่ได้ข่าว ความจริงที่สูบในวัด เจ้าหน้าที่จับได้ในวัด สมภารเจ้าวัดก็อยู่ในข่ายผิดด้วย ในฐานะเจ้าของสถานที่ ควรจะให้ทางวัดกวดขันไล่ส่งคนที่เข้าไปอาศัยในวัดสูบ อย่างนี้สงสารไม่ได้" ผมเรียนถวายท่าน

"สำคัญพระ ถ้าพระเณรเกิดติดเฮโรอีนกันขึ้นมา ก็จะไปกันใหญ่ จะเสียกันก็คราวนี้แหละ" หลวงตาอินปรารภ

"ก็ไม่แน่ครับ คนที่ติดบางทีระยะต้น ๆ ไม่รู้ตัว ถูกย้อมให้ติดก่อน อาจใส่ในกาแฟ ในบุหรี่ที่สูบ ใหม่ ๆ อาจครึ้ม ๆ ดี พอครึ้ม ๆ เข้าก็ติด ถอนไม่ออก อดกาแฟหรือบุหรี่รายนั้นไม่ได้ หนักเข้าก็ต้องเข้าหาเฮโรอีน" ผมเรียนถวายท่าน

"สำคัญที่โรงเรียน เด็กมันไม่รู้อะไร ยังเบาทั้งสมองและปัญญา ขาดความยั้งคิด เด็กรุ่น ๆ อาจเสียได้ง่าย" หลวงตาอินให้ความเห็น

"ผมได้ข่าวว่าครูก็ติดไปแล้วหลายคน โรงเรียน นักเรียนหลายแห่งติดไปแล้ว ร้านกาแฟแถวหน้าโรงเรียนมักจะมีขาย เด็กที่ออกันกินกาแฟบางทีก็มีเฮโรอีนกับเขาเข้าด้วย โรงเรียนต้องเร่งรัดจัดการเรื่องนี้โดยด่วน" ผมให้ความเห็น

"เออ...ทิดยิ่ง เวลานี้เฮโรอีนคุกคามสวัสดิภาพของคนไทยขนาดนี้

แล้วหรือ ถ้าเช่นนั้นจริงเราไม่ควรจะนิ่งดูดาย ควรจะช่วยกันหาทางต่อต้าน แจ้งแหล่งผลิตแหล่งค้าให้ทางราชการทราบ ช่วยกันกำจัดและต่อต้านเพื่อมนุษยธรรม" หลวงตาอินให้ความเห็น

"ผมเป็นห่วงแถวบ้านนอก กลัวจะติดกันงอมแงม หนักเข้าถึงเวลาเกี่ยวข้าวก็ไม่ยอมเกี่ยว ไถก็ไม่ไถ มัวเพลินกับเฮโรอีนกันหมด เศรษฐกิจก็จะทรุด โจรผู้ร้ายก็จะชุม" ผมเรียนถวายท่าน

"เออ...ทิดยิ่ง มันเป็นกรรมของสัตว์" หลวงตาอินท่านพูดพร้อมทั้งถอนหายใจเล็กน้อย

"ผมว่ามันเป็นความระยำของคนที่เห็นแก่เงิน หาเงินบนความหายนะของคนอื่นอย่างไร้มนุษยธรรม" ผมเรียนถาม

"ได้ข่าวว่ากฎหมายฉบับใหม่เขาจะประหารชีวิตคนผลิตและคนค้าเฮโรอีนไม่ใช่รึ?" หลวงตาอินถาม

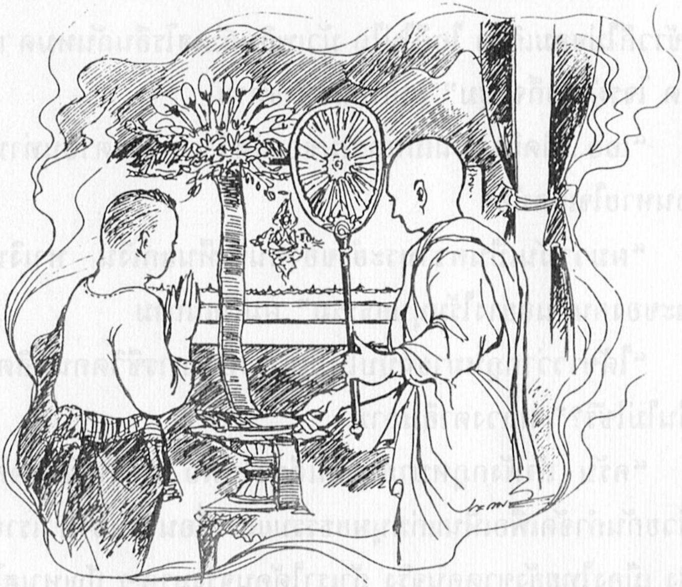
"ครับ ลำพังกฎหมายอย่างเดียวไม่พอ ต้องพร้อมใจกันทุกฝ่าย ต้องช่วยกันกำจัดเพื่อเห็นแก่มนุษยธรรมและเพื่อนร่วมชาติ เรายังต้องการคนจริง เมืองไทยยังขาดคนจริง ถ้าเราได้คนจริงมาก ๆ ปัญหาเฮโรอีนคงจะไม่ลำบากนัก ขอให้เราได้คนจริง ปราบต้องปราบให้จริง ไม่เห็นแก่หน้าแก่พรรคพวก ลงโทษให้จริง สำคัญที่สุดก็คือผู้ที่รักษากฎหมายอย่าเป็นกันเสียเอง ร่วมใจกันต่อต้านเพื่อเอกราชอันสมบูรณ์ของชาติ" ผมเรียนความเห็นของผมถวายท่าน

"เออ...ช่างเขาเถอะ กรรมมันให้ผลเองทิดยิ่ง ช้าหรือเร็วมันให้ผลวันยังค่ำ เวลากรรมยังไม่ให้ผล คนชั่วก็ย่อมทรนงว่าทำชั่วไม่ได้ชั่ว แต่ที่สุดหนีผลกรรมนั้นไปไม่ทันพ้น" หลวงตาอินท่านปรารภ

"ถ้ามัวรอกรรมให้ผลเองอย่างใต้เท้าว่า...ผมคิดว่าไม่ช้าพระเณรก็สูบเฮโรอีนกันหมด ดีไม่ดีพระเณรจะค้ากับเขาอย่างทิดยง ลูกศิษย์ใต้เท้าก็ได้ครับ" ผมเรียนถวายท่านเป็นอันดับสุดท้าย แล้วก็กราบลาท่าน ❐

ข้างเจดีย์

ทิดยิ่ง

บังสุกุล

เมื่อเร็ว ๆนี้ผมต้องทำงานเกี่ยวกับการบรรจุอัฐิญาติผู้ใหญ่ในตระกูลหลายท่าน การทำงานเช่นนี้สิ่งหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ คือการบังสุกุลอัฐิ ผมจึงได้ฟังได้รู้อะไร ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้จากหลวงตาอิน พอที่จะเก็บนำมาเล่าสู่พวกเราฟัง เพราะงานครั้งนี้ผมได้นิมนต์หลวงตาอินท่านไปบังสุกุลอัฐิญาติผู้ใหญ่ของผมด้วย

"ทิดยิ่ง...บางคนไม่เขียนไม่พูดว่าบังสุกุล ไปใช้บังสกุล ขาดสระอุไปก็มี"

"ครับ ผมเคยเห็นเขาเขียนและเคยได้ยินเขาพูดขาดสระอุไป เป็น

บังสกุล ใต้เท้าครับ คำว่า บังสุกุล กับ สดัปกรณ์ ต่างกันอย่างไรครับ บางแห่งผมเห็นเขาใช้บังสุกุล บางงานใช้สดัปกรณ์" ผมเรียนถามท่าน

"ความเห็นเรื่องนี้ยังแตกไปเป็นสองมติ คือ

๑. มติหนึ่งเห็นว่า สดัปกรณ์เป็นราชาศัพท์ ใช้กับพระศพตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป ต่ำกว่านั้นใช้คำว่า บังสุกุล

๒. มติหนึ่ง จากสาส์นสมเด็จ ระหว่างสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ กับสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เห็นว่า สดัปกรณ์ใช้สำหรับการทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ เช่น ทำบุญปี ทำบุญอัฐิ ส่วนคำว่าบังสุกุลนั้น ใช้สำหรับศพที่ยังไม่ได้ฝังหรือยังไม่เผา

มติทั้งสองแตกต่างกันตามทัศนะ ถ้าใช้ให้เข้าหลักใดหลักหนึ่งก็ไม่ผิดหลัก ก็จะไม่เป็นคนทิ้งหลักหรือเสียหลัก สำคัญไปใช้กันผิดๆ ถูกๆ บ้านนอกของเราที่ทำกันผิดจริงๆ ก็ตอนทอดผ้าบังสุกุล ผู้ที่ได้รับเชิญให้เป็นผู้ทอดผ้าบังสุกุล เมื่อทอดเสร็จแล้วไม่ควรกลับหรือลงจากเมรุ ควรจะยืนรอพระท่านได้ชักผ้าบังสุกุลนั้นเสร็จสิ้นแล้วก่อน จึงควรจะกลับหรือลงจากเมรุ ระหว่างที่พระท่านกำลังพิจารณาผ้าบังสุกุลอยู่ ผู้ที่ทอดผ้านั้นควรจะสงบจิตอุทิศส่วนกุศลรำลึกถึงผู้วายชนม์จริงๆ ที่เห็นกันมา บ้านนอกของเราและผู้ใหญ่ของเราหลายท่านทำกันผิดๆ ทอดผ้าเสร็จแล้วก็กลับหรือลงจากเมรุ โดยไม่รอพระผู้ที่ได้รับนิมนต์ให้เป็นผู้พิจารณาผ้าบังสุกุล หรือยืนรออยู่แต่ขาดความสำรวม ส่ายตามองดูแขกที่มางานจนเสียพิธีหมด" หลวงตาอินท่านอธิบาย

"ใต้เท้าครับ เดี๋ยวนี้พระท่านยังนุ่งห่มผ้าบังสุกุลกันอีกหรือเปล่าครับ เพราะเป็นนิสัยสี่ของพระ"

"นิสัยสี่มีอะไรบ้าง จำได้ไหม?" หลวงตาอินถาม

"ผมยังจำได้ครับ มี บิณฑบาต นุ่งห่มผ้าบังสุกุล อยู่โคนไม้

และฉันยาดองด้วยน้ำมูตรเน่า”

“ทิดยิ่ง...**บิณฑบาต** พระเดี๋ยวนี้ถือเป็นกิจเป็นนิสัยหรือเปล่า บางองค์ตลอดพรรษาไม่เคยออกบิณฑบาตกับเขาเลย ทั้งๆ ที่ร่างกายก็แข็งแรง เห็นว่าโรงครัวมี ญาติโยมและสีกาส่งสำรับไม่จำเป็นต้องบิณฑบาต และที่ออกบิณฑบาตกันเดี๋ยวนี้ก็มีอยู่มากที่ไม่ได้บิณฑบาต เพื่อหวังโปรดสัตว์ ถือว่าโปรดตัวเอง มุ่งเดินออกกำลังเช้าๆ บ้าง เดินเที่ยวมองดูอะไรต่ออะไรบ้าง ขาดความสำรวม ส่ายตาเกินประมาณ เดินเป็นกลุ่มหยอกล้อกัน คุยกัน... **นุ่งห่มผ้าบังสุกุล** ก่อนนี้เขานุ่งห่มผ้าบังสุกุลกันจริงๆ เดี๋ยวนี้ญาติโยมถวาย ซื้อหากันเองบ้าง จีวรก็ล้วนแต่ไนล่อน ผ้าอย่างดี สีไม่ลอกไม่ตก แข่งขันกัน เดี๋ยวนี้ดูสีจีวรพระจะหาเหมือนกันได้ยาก ก่อนนี้บอกว่าสีเหลืองจีวรพระเป็นต้องรู้ว่าเหลืองอย่างไร เดี๋ยวนี้มีทั้งเหลืองสด เหลืองส้ม เหลืองแดง เหลืองคล้ำ ต่างสีต่างคณะ ต่างพวกไปหมด จะเข้าเรื่องปัญจอันตรธานไปเสียแล้ว จะทำอย่างไรกันดีเล่าทิดยิ่ง...**อยู่โคนไม้** เดี๋ยวนี้วัดไม่ค่อยจะมีต้นไม้ วัดไม่มีความวิเวก ขาดความสงบ วัดมีแต่ตลาด ตึก ร้านค้า ผู้คนเพ่นพ่านเข้าออกตลอดเวลา หาความสงบไม่ได้ พระก็อยู่ตึก อยู่เรือนกล้วยไม้ราคาเป็นพันเป็นหมื่น อยู่โคนต้นพุทรา ทำไร่พุทรา ทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนกันจ้าละหวั่นไปหมด ข้อสุดท้าย **ฉันยาดองด้วยน้ำมูตรเน่า** ข้อนี้หมดไปนานแล้ว เดี๋ยวนี้ก็ฉันแต่ยาบำรุงกำลัง ยาบำรุงประสาท วิตามินนั่น วิตามินนี่ เช้าไข่ไก่ลวก กาแฟ โอวัลติน สบายแฮ”

“ครับ ผมเห็นด้วยกับที่ใต้เท้าว่า แต่กาลสมัยเปลี่ยนไป ความเจริญทางวัตถุก็มากขึ้น คนก็ต้องการความสะดวกสบายมากขึ้น ขืนเป็นอย่างสมัยพุทธกาลคงจะลำบาก เพราะวัตถุประสงค์การบวชไม่เหมือนกัน แต่ก่อนบวชเพื่อหวังสมบัติทางธรรม หนีสมบัติโลก บวชเพื่อหนีโลกจริงๆ เดี๋ยวนี้ไม่อย่างนั้น...”

"ทิดยิ่ง...อีกเรื่องหนึ่ง เรื่องการบรรจุอัฐิก็เหมือนกัน ทิดยิ่งดูเอาเถอะ โบสถ์ตามวัดต่างๆ บางแห่งเกือบจะเป็นสุสานเก็บกระดูกหรือเป็นฮวงจุ้ยกันเสียแล้ว กระดูกตั้งเรียงรายรอบโบสถ์ ทั้งรอบนอกรอบใน ทั้งชั้นบนชั้นล่าง ทางวัดมุ่งแต่หาเงินอย่างเดียว ไม่คิดถึงเรื่องอื่น ทำให้โบสถ์ขาดความงามไปมาก มีแต่เรื่องรกรุงรัง **พระพุทธเจ้าตรัสว่า บุคคลผู้คู่ควรแก่สถูปมี ๔ คือ พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธ พระอรหันต์ และพระมหาจักรพรรดิ์ เจดีย์จึงเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ หรือพระอรหันต์ธาตุ หรือพระบรมธาตุของพระมหาจักรพรรดิ์ เช่น ดอนเจดีย์ เจดีย์ยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นต้น เดี๋ยวนี้เจดีย์กลายเป็นที่บรรจุกระดูกของคนที่หนาด้วยกิเลส คนที่ไม่มีความสำคัญอะไรต่อประเทศชาติ ใครๆ ตายก็สร้างเจดีย์ใส่กระดูกกัน บางทีบางวัดก็สร้างเจดีย์ใหญ่ไว้หลังโบสถ์เป็นที่บรรจุกระดูกใครต่อใคร..."** หลวงตาอินท่านปรารภ

"ท่านอยากได้เงินเข้าวัดบ้างนี่ครับ...ดีเสียอีกถึงปีทายาทก็มาทำบุญทำกุศล ผลประโยชน์นั้นก็เกื้อกูลวัดเกื้อกูลพระเณรในวัด ทายาทบางคนก็อยากจะให้ปู่ย่าตายาย หรือพ่อแม่ของเขาอยู่ใกล้โบสถ์ ใกล้วัดจะได้บุญ" ผมเรียนถวายท่าน

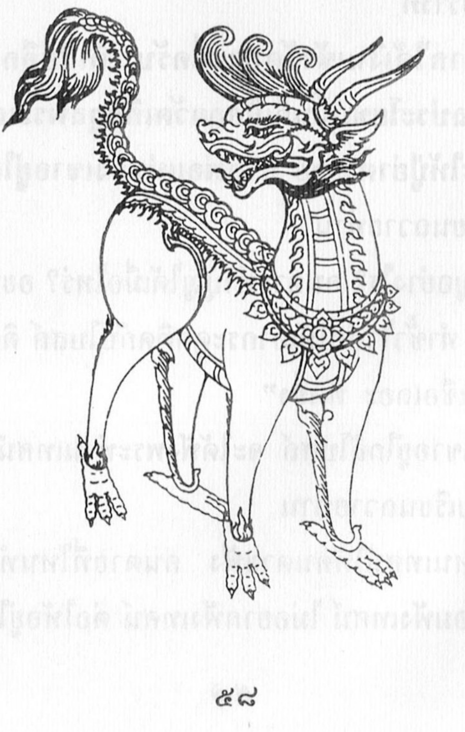
"จะได้บุญอย่างไร? คนตายทำบุญได้เมื่อไหร่? อยากได้ดีก็ต้องทำดีขณะที่มีชีวิตอยู่ซี ทำชั่วไว้ต่อให้เอากระดูกติดกับโบสถ์ ติดกับพระประธานก็ไม่พ้นนรกไปได้เชื่อเถอะ ทิดยิ่ง"

"บางคนเขาอยู่ใกล้โบสถ์ จะได้ฟังพระท่านเทศน์ ทำบุญรักษาศีลได้ในวันพระ" ผมเรียนถวายท่าน

"พระที่ไหนเทศน์ให้คนตายฟัง คนตายที่ไหนทำบุญรักษาศีลกับเขาได้ คนที่ไม่ยอมฟังเทศน์ ไม่อยากฟังเทศน์ ต่อให้อยู่ใกล้โบสถ์ ใกล้วัด

ใกล้พระ ก็อดที่จะหลบ อดที่จะหนีฟังเทศน์ไม่ได้ ได้ทีเป็นหลบเป็นหนีกับเขาทุกที แล้วจะเอาอะไรกับคนตาย ทิดยิ่ง นอกเรื่องทั้งนั้น...สำคัญที่พระ ทำอะไรๆ อย่าเห็นแก่เงินมากนัก จงสงสารชาวบ้าน เป็นผู้นำชาวบ้านไปในทางที่ถูกที่ควรที่ดีที่งามเถิด... สมภารบางองค์ก็เซ็งลี้เก่งเสียด้วย...บางองค์ก็ให้ชาวบ้านทำอะไรๆ ตามอำเภอน้ำใจ... เราต้องช่วยกันสร้างพระเณรให้ดี...พระเณรท่านดีเสียแล้ว...อะไรๆ ก็คงจะดีตาม”

หลวงตาอินท่านพูดกับผมอย่างนี้ ผมก็เป็นคนรู้น้อย รู้บ้างไม่รู้บ้าง รู้ผิดบ้าง ถูกบ้าง ฟังท่านคุยแล้วก็เอามาเขียนให้คุณๆ อ่าน ผมมันเป็นคนตรง ผมกับท่านเป็นคนตรงด้วยกัน จึงเคารพกัน นับถือกันบูชากัน มีอะไรก็พูดกันตรงๆ ไม่ต้องอ้อมแอ้ม งอแง คำสนทนาของผมอาจขัดใจขัดคอคนที่ไม่ตรงๆ อยู่บ้าง คงไม่เป็นไรกระมังครับ... ❒

ข้างเจดีย์

ทิดยิ่ง

พระพุทธสิหิงค์ฯ

เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ศกนี้ เป็นวันออกพรรษา ผมไปวัดตามนิสัยของคนชอบไปวัด หลังจากฟังเทศน์ตอนเช้าเรียบร้อยแล้ว ได้มีโอกาสพบกับหลวงตาอิน ท่านถามผมว่า

"ทิดยิ่ง เมื่อคราวงานวางศิลาฤกษ์พระวิหารพระพุทธสิหิงค์ที่เมืองชล ไปกับเขาหรือเปล่า?"

"ไปครับ ท่านเจ้าคุณท่านไปสวดมนต์ ท่านเอาผมเป็นลูกศิษย์ติดตามท่านไปด้วยครับ"

"เป็นอย่างไร ได้ข่าวว่างานครั้งนี้ใหญ่โต ผู้คนมากมายเชียวหรือ?"

"ครับ ผู้คนมากเป็นประวัติการณ์ สมเด็จพระสังฆราชก็เสด็จเป็นประธานในการประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ สมเด็จพระสังฆนายกเป็นประธานในการสวดมนต์ หลายคนเขาชมกันว่า ท่านเจ้าเมืองคนนี้ท่านเข้มแข็ง ทำอะไรทำจริง...เจ้าคุณศรีมหาเกษตรเจ้าเมืองเก่าท่านประเดิมทุนในการสร้างพระวิหารครั้งนี้ถึงห้าหมื่นบาท..."

"นับเป็นการเสียสละที่หาได้ยาก คนที่จะสละเงินจำนวนมากๆ เช่นนี้ หายากจริงๆ ไม่ใช่คนใจบุญแล้วทำไม่ได้..." หลวงตาอินท่านกล่าวชมเชย

"ผมพึ่งได้มีโอกาสไปนมัสการพระพุทธสิหิงค์องค์เงินเป็นครั้งแรก ได้ยินข่าวมานานแล้ว แต่ไม่เคยไปชมไปกราบไหว้เลย กรมศิลปากรเขาหล่อได้งามมาก ผมคิดว่าจะเป็นพระพุทธรูปเงินที่ใหญ่ที่สุดในยุคนี้...ใต้เท้าเคยไปเห็นมาแล้วยังครับ" ผมเรียนถามท่าน

"เพียงแต่ได้ข่าวก็ปลื้มใจดีใจในศรัทธาของชาวเมืองชลเขาแล้ว ยังไม่มีโอกาสไปนมัสการหรือชมกับเขาเหมือนกัน ทราบว่าท่านพลตรีศิริ สิริโยธิน เป็นประธานกรรมการจัดสร้าง..."

"ครับ ผู้นี้เคยเป็นผู้แทนเมืองชล และเคยเป็นรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐการ เดี๋ยวนี้ท่านไม่ได้เป็นอะไรในทางราชการ แต่ท่านก็เอาใจใส่งานกุศลสาธารณประโยชน์อยู่เสมอๆ"

"องค์เงินที่จำลองคราวนี้ได้ข่าวว่าเท่าองค์จริงหรือ?"

"ทางกรมศิลปากร บอกว่าขนาดเท่าองค์จริงทุกส่วนสัด หน้าตักประมาณ ๗๕ เซนติเมตร องค์พระเป็นเนื้อเงินบริสุทธิ์หนักถึง ๕๓ กิโลกรัม ฐานเป็นทองสำริด หนักถึง ๗๑ กิโลกรัม กรมศิลปากรเป็นผู้จำลองหล่อ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๐๓ ได้ประกอบพิธีพุทธาภิเศกแผ่นโลหะก่อนหล่อ ๑ คืน เริ่มวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๐๓ โดยมี

สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ เป็นประธานในพิธีเจริญพระพุทธมนต์ และเจิมเทียนชัย วันหล่อสมเด็จพุฒาจารย์ เป็นประธานในพิธีเททอง...” ผมเรียนรายละเอียดถวายท่านเท่าที่จำได้

“ดีแล้ว ชาวเมืองชลจะได้พระประจำบ้านประจำเมืองไว้เป็นมิ่งรวมขวัญชาวเมืองชล ชาวเมืองชลน่าจะขอบใจท่านเจ้าเมืองชลที่ได้เป็นหัวหน้า สร้างอมตสมบัติชิ้นนี้ไว้ให้แก่ชาวเมืองชล” หลวงตาอินท่านกล่าว

“เมื่อกรมศิลปากรจำลองเสร็จเรียบร้อย ได้อัญเชิญไปยังพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตร กราบทูลท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชถวายพระนามเจิมพระพุทธบัลลังก์ และถวายพระภูษาทรงสพัสตร์ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๐๔ อันตรงกับวันมาฆบูชา แล้วอัญเชิญจากพระนคร มาประดิษฐานเป็นพระประจำบ้านประจำเมือง” ผมเรียนถวายรายละเอียดเพิ่มเติม

“ทิดยิ่ง เคยเห็นพระพุทธสิหิงค์องค์จริงที่กรุงเทพฯ ไหม?”

“ยังไม่เคยเห็นครับ ระหว่างปีใหม่สงกรานต์ เขาอัญเชิญมาสรงน้ำ ผมก็ไม่ได้ไปกับเขา โดยปกติทราบว่าอยู่พระที่นั่งพุทไธสวรรค์ ผมก็ไม่เคยไป จึงยังไม่มีโอกาสได้ไปเห็น...” ผมเรียนถวายความจริงกับหลวงตาอิน

“นี่เป็นรูปพระพุทธสิหิงค์องค์จริง ที่อยู่กรุงเทพฯ” ท่านหยิบรูปพระพุทธสิหิงค์ ขนาด ๑๒ นิ้ว ส่งให้ผมดู

“องค์นี้แหละ ที่ชาวเมืองชลเขาจำลองมา โดยปกติทางราชการเขาได้อัญเชิญออกไปให้ประชาชนสรงน้ำวันปีใหม่และวันตรุษสงกรานต์ ครั้งหนึ่งเคยอัญเชิญไปประทับวัดพระศรีมหาธาตุ ยอดพระเกศเป็นทองคำถูกคนร้ายขโมยไป ยอดพระเกศปัจจุบันจึงเป็นของใหม่ ไม่ใช่ของเดิม พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดพระพุทธลักษณะพระพุทธสิหิงค์องค์นี้มาก ได้โปรดเกล้าฯ จำลองด้วยทองสำริด ขนาดใหญ่กว่าของเดิม ๒ องค์ นำไปประดิษฐานเป็นพระประธานวัดราชประดิษฐ์ ๑ องค์

ประดิษฐานไว้ที่ซุ้มพระเจดีย์นครปฐม ๑ องค์ พร้อมทั้งได้โปรดเกล้าฯ จำลองด้วยทองคำประดิษฐานไว้ที่หอพระพุทธมณเฑียร ในพระบรมมหาราชวัง ๑ องค์ เรื่องพระพุทธสิหิงค์นี้ โดยตำนานแล้วยังสับสนอยู่" ท่านอธิบายถึงตอนนี้ก็หยุดพัก หยิบหมากขึ้นฉันต่อไป

พร้อมทั้งหยิบรูปถ่าย ขนาด ๑๒ นิ้วมาให้ดูอีก ๑ รูป แล้วพูดว่า

"ทิดยิ่ง...องค์นี้เป็นพระพุทธสิหิงค์เมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งชาวเมืองนครศรีธรรมราชนับถือเป็นพระคู่บ้านคู่เมือง ประทับที่พระวิหารเป็นจวนเดิมของเจ้าเมืองเหมือนกัน หน้าตัก ๑๔ นิ้ว ขนาดเล็กกว่าของเรามาก พระโอษฐ์กว้างกว่า พระพุทธลักษณะเป็นศิลปกรรมแบบเมืองใต้ ดูให้ดี

เมื่อท่านอธิบายถึงพระพุทธสิหิงค์เมืองนครศรีธรรมราชจบ ท่านก็หยิบภาพขนาด ๑๒ นิ้วส่งให้ผมดูอีกภาพหนึ่ง พร้อมทั้งบอกว่า

"ทิดยิ่ง...องค์นี้เป็นพระพุทธสิหิงค์เมืองเชียงใหม่ หน้าตักกว้างถึง ๓๒ นิ้ว เป็นพระพุทธรูปแบบขัดสมาธิเพชร พระหัตถ์แบบมารวิชัย คว่ำพระหัตถ์ขวาไว้ที่เข่า ปลายพระหัตถ์ชี้ลงข้างล่าง พระอุระนูน ชายสังฆาฏิสั้นอยู่เหนือถัน นิ้วพระหัตถ์ทั้งสี่ไม่เสมอกัน วงพระอุระสั้นกลม พระโขนงโก่ง พระนาสิกงุ้ม พระโอษฐ์เล็ก พระหณุเป็นปม เส้นพระศกใหญ่ ไม่มีไรพระศก พระเมาลีเป็นต่อมคล้ายดอกบัวตูม ฐานเป็นบัวหงาย มีกลีบน้อยแซมตอนข้างบนและมีเกษร เป็นพระพุทธลักษณะแบบเชียงแสนรุ่นเก่า องค์นี้สมัยรัชกาลที่หกทราบว่าคนร้ายได้ลอบตัดพระศอ นำพระเศียรไป พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าฯ อัญเชิญมายังพระนคร เพื่อหล่อพระเศียรใหม่ แต่ยังมิได้อัญเชิญขึ้นทำพิธีสมโภช พระองค์ก็เสด็จสวรรคตเสียก่อน ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้กระทำพิธีอัญเชิญขึ้นไปสมโภชที่นครเชียงใหม่ ขณะนี้ประดิษฐาน

ที่วิหารวัดพระสิงห์ ทิดยิ่งลองสังเกตดูให้ดีไม่เหมือนกับองค์ที่เมืองชลเขาจำลองแบบไป”

เป็นอันว่า เมื่อวันออกพรรษาผมไปวัด นอกจากจะไปทำบุญ รักษาศีล ฟังเทศน์แล้ว ผมยังได้รู้ ได้เห็นเรื่องราวเกี่ยวกับองค์พระพุทธสิหิงค์กว้างขวางพิสดารออกไปอีก การไปวัดได้ประโยชน์อย่างนี้แหละ แต่ต้องไปให้ถูกวัด ให้ถูกพระ จะไม่เสียทีหรือเสียโอกาส

“ใต้เท้าสะสมภาพพระพุทธรูปไว้มาก น่าจะรวบรวมเป็นเล่ม หรือรวบรวมเป็นพิพิธภัณฑ์ ไว้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์และโบราณคดีเป็นอย่างยิ่ง” ผมเรียนถวายท่าน

“ทิดยิ่ง ประโยชน์จริง ๆ ไม่ใช่ที่องค์พระพุทธรูป เป็นพระธรรมจำได้ไหม? ทิดยิ่ง...**ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นแลเห็นพระองค์ ผู้ใดปฏิบัติธรรม ผู้นั้นแลชื่อว่าบูชาพระองค์ด้วยการบูชาอย่างยิ่ง**”

“ฉะนั้น เมื่อเรามีพระพุทธรูปเป็นที่รวมมิ่งมงคลแล้ว เมื่อเรากราบไหว้บูชาครั้งใด จงรำลึกถึงพระธรรมคำสั่งสอนของพระองค์แล้ว น้อมนำธรรมเหล่านั้นมาประพฤติปฏิบัติเถิด ย่อมเกิดสิริมงคลอย่างไพบูลย์ มีนาถะ มีที่พึ่งอันประเสริฐ เป็นสิรินารถแก่ผู้ปฏิบัติธรรมอันสมควรแก่ธรรมทุกเมื่อ ❒

กการวิก สีหงษ์เสนอ่อน

คณะผู้จัดทำ

๑.	นายจรูญ	สวรรยาวัฒน์
๒.	นายธีรชัย	ทองธรรมชาติ
๓.	น.ส.วรัญญา	ธีรธรรมากร
๔.	นายชำนิ	สุวรรณช่าง
๕.	นายสุจินต์	สุปราณี
๖.	นายสงศักดิ์	เฉลิมราษฎร์
๗.	นายเสียงศักดิ์	เหลืองอ่อน
๘.	นายเทียนชัย	นกงาม
๙.	น.ส.รัชนี	หมั่นเพียร
๑๐.	นายเอนก	ปิยะพิสุทธิ์
๑๑.	นายบุญรอด	ปาณปุณณัง

ภาพปกและภาพประกอบ
โดย อาจารย์ประถม สุระประสิทธิ์
ออกแบบปกโดย สุจินต์ สุปราณี

พิมพ์ที่ บริษัท ประชาชน จำกัด 35 ซอยพิพัฒน์ ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500
โทร. 636-6550-8, 234-2062, 234-2860, 235-0389 แฟกซ์ 238-1074

เป็นจอมพลคนนิยมชื่นชมเดช
เฉพาะเขตเฉพาะยุคที่สุกใส
เป็นนักปราชญ์ราษฎร์บูชิตทุกทิศไป
ทุกสมัยคนศรัทธาไม่รามือฯ

"มงคลภาษิต"
อธึก สวัสดีมงคล